

ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

A STUDY OF BEHAVIORAL OF MORAL STUDENTS AT PRIMARY SCHOOL
LEVEL 6, WAT TANG LOUNG POTHONG SCHOOL AND WAT FANG
SCHOOL, MUANG DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE

พระสมุห์พิศิษฐุศรณ์ มหิตสโร (แสนเจริญ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

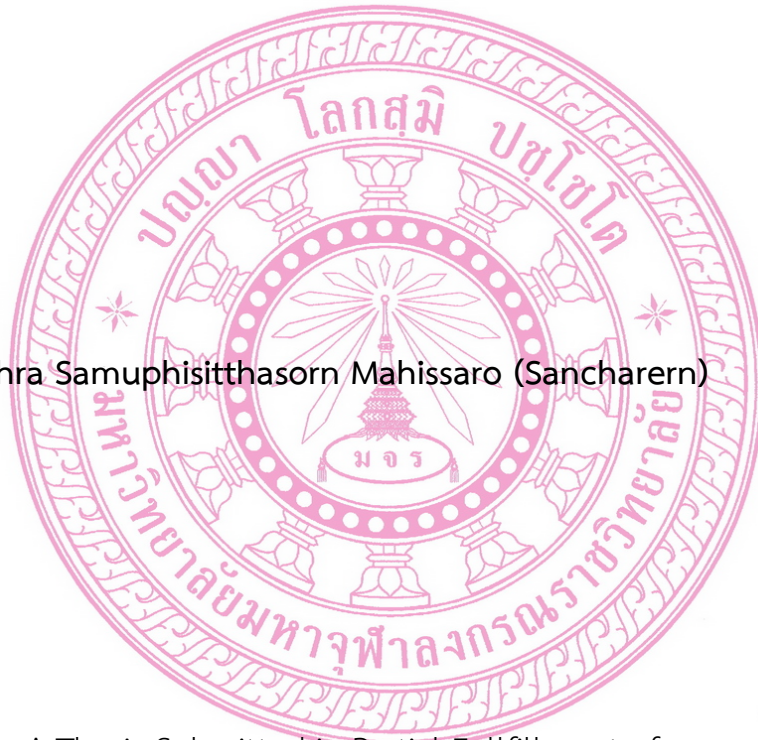
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

A STUDY OF BEHAVIORAL OF MORAL STUDENTS AT PRIMARY SCHOOL
LEVEL 6, WAT TANG LOUNG POTHONG SCHOOL AND WAT FANG
SCHOOL, MUANG DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE

Phra Samuphisitthasorn Mahissaro (Sancharern)

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ เรื่อง "“ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(พระปริยัติ วโรปการ, ดร.)

ประธานกรรมการ

(ดร. นุชามาศ วารีนสงทิพย์)

กรรมการ

(พระครูปลัดมารุต วรมงคลโล, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(รศ.ดร. ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูปลัดมารุต วรมงคลโล, ผศ.ดร.

ประธานกรรมการ

รศ.ดร. ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระสมุห์พิศิษฐ์ศรณั มหิสสรโร)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาพฤติกรรมการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัย : พระสมุห์พิศิษฐศรณฺ์ มหิสรโร (แสนเจริญ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูปลัดมารุต วรมงคลโธ, ผศ. ดร. พธ.บ., B.A., M.A., M.Ed., Ph.D

: รศ. ดร. ชชาติชาย พิทักษ์ธนาคม พธ.บ., M.Ed., M.Phil., Ph.D

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องศึกษาพฤติกรรมการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน (๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๒๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง ๑๑-๑๔ ปี รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง ๙-๑๐ ปี โดยนักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารจากโรงเรียน รองลงมา มีการรับรู้ข่าวสารจากครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวอยู่ร่วมกับบิดาและมารดา รองลงมา มีสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกับมารดา

ผลการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน พบว่า ด้านการวางระเบียบของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามี การวางระเบียบของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามี การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน

ผลการวิจัย เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านความกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี (๑) จำแนกตาม เพศ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (๒) จำแนกตาม อายุ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (๓) จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่า มีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ซึ่งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการฉายภาพยนตร์สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม รองลงมา ได้แก่ ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ควรเพิ่มการสอนนันทนาการ ควรเพิ่มเวลาในการสอนด้านจริยธรรม ควรเพิ่มกิจกรรมการสวดมนต์ และควรมีรางวัลจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ตามลำดับ

Thesis Title : A Study of Behavioral of Moral Students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province

Researcher : Phra Samuphisitthasorn Mahissaro (Sancharern)

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Advisory Committee

: Phrakrupalad Marut Waramongkhalo B.A., M.A., M.Ed., Ph.D

: Asst. Prof. Dr. Chachai Phitaktanakhom M.Ed., M.Phil., Ph.D

Date of Graduation : March 24, 2014

Abstract

A Study of Behavioral of Moral Students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province which has three objectives namely (1) to Study of Behavioral of Moral Students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province (2) to compare Behavioral of Moral Students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province (3) to study the suggested Behavioral of Moral Students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province. Quantitative research, the population in the study were students at Primary School Level 6, Wat Tang Loung Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province, year 2013, number 230 were used in this study. The equipment used for the research was a questionnaire. Data analysis by frequency, percentage, mean, standard deviation, statistical t-test and ANOVA statistical analysis.

The result of research was most students were female and the student age was between 11 to 14 years old. Inferior to the top, student age was between 9 to 10 years old. Most students receive news from school. Inferior to the top, the students receive news from school and their family. Most students live with their father and mother. Inferior to the top, the students live with their mother only.

The factors in the school, the result was most of students understand school rules. For the ethical encouragement activities, most students know that the ethical encouragement activities of the school. For the participation ethics, most students attend ethical encouragement school.

The result of research about the ethical behavior of students at Primary School Level 6, Wat Tang Loun Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province all 8 areas include the seeking knowledge, patience, integrity, discipline, harmony, kindness, gratitude and justice found that in high level.

Comparison of results between students at Primary School Level 6, Wat Tang Loun Phothong School and Wat Fang School, Muang District, Nonthaburi Province (1) classify by sex, the students have opinion on the seeking knowledge, patience, integrity, discipline, harmony, kindness, gratitude and justice in overall, and specifically found that the difference was significant at the 0.05 level (2) classify by the age, the students have opinion on the seeking knowledge, patience, integrity, discipline, harmony, kindness, gratitude and justice in overall, and specifically found that students of different ages have different opinions were not statistically significant at the 0.05 level (3) classify by family status, the students have opinion on the seeking knowledge, patience, integrity, discipline, harmony, kindness, gratitude and justice in overall, and specifically found that students with different family status are not significantly different statistically at 0.05 level. Hypothesis was rejected.

The recommendation of students at Primary School Level 6 about ethical behavior found that there was an opinion on the problems and provide feedback about ethical behavior. The problems and suggestions with a maximum frequency of screening was the school should include instruction on ethics. Inferior to the top, the school should promote ethical behavior, the school should include instruction meditation, should increase the time to teach ethics, should add the activity of prayer and should have Incentive awards to participate in ethical activities respectively.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา พระครูปลัดमारुต วรมงคล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. และ รองศาสตราจารย์ ดร. ชชาติชาย พิทักษ์ธนาคม ที่ให้การแนะนำตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง และขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขออนุโมทนาบุญ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินดา ศิริวรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกอนุโมทนาที่ได้รับความกรุณาเป็นอย่างดี ขอขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขออนุโมทนาบุญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดฝาง และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง ที่ได้อนุญาตให้แจกแบบสอบถามแก่นักเรียน ตลอดถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนวัดฝาง และโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองทุกคนที่ให้การสนับสนุนตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ สหธรรมิกทุกรูปที่คอยช่วยเหลือแนะนำแนวทางในระหว่างเรียน และพี่ๆ น้องๆ ตลอดจนญาติโยมทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดมา ขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

พระสมุห์พิศิษฐศรณฺ์ มหิสฺสโร (แสนเจริญ)

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

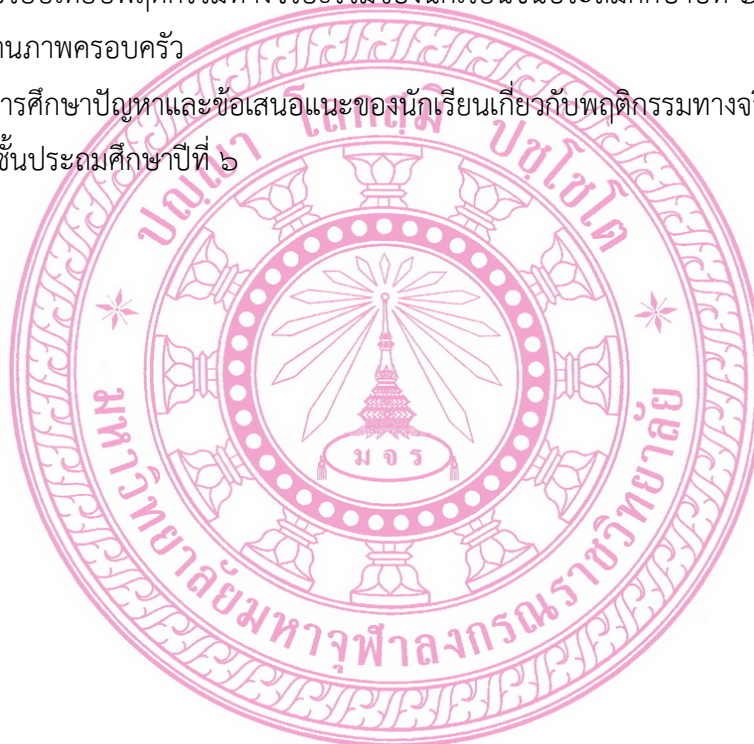
เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๗
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม	๑๐
๒.๒ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	๑๔
๒.๓ พฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา	๒๐
๒.๔ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในจักกวัตติสูตร	๒๑
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๘
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินงานวิจัย	๓๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๓๕
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๕

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๐
๓.๔ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๗
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๘
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๙
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๔๑
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน	๔๑
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน	๔๔
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียน	๔๕
ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน	๕๙
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๖๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๖๐
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๖๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๗๒
บรรณานุกรม	๗๔
ภาคผนวก	๗๗
ภาคผนวก (ก) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๗๘
ภาคผนวก (ข) รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ	๘๖
ภาคผนวก (ค) หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๘
ภาคผนวก (ง) หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๙๔
ประวัติผู้วิจัย	๙๗

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔.๑	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ	๔๒
๔.๒	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ	๔๒
๔.๓	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	๔๓
๔.๔	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว	๔๓
๔.๕	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการวางระเบียบของโรงเรียน	๔๔
๔.๖	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของ โรงเรียน	๔๔
๔.๗	ผลการศึกษาค่าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	๔๕
๔.๘	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความใฝ่รู้	๔๖
๔.๙	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความอดทน	๔๗
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความซื่อสัตย์	๔๘
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความมีระเบียบวินัย	๔๙
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความสามัคคี	๕๐
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความเมตตากรุณา	๕๑
๔.๑๔	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความกตัญญูกตเวที	๕๒

- ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความยุติธรรม ๕๓
- ๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนก
ตาม เพศ ๕๔
- ๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนก
ตาม อายุ ๕๕
- ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนก
ตาม สถานภาพครอบครัว ๕๖
- ๔.๑๙ สรุปผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ๕๗

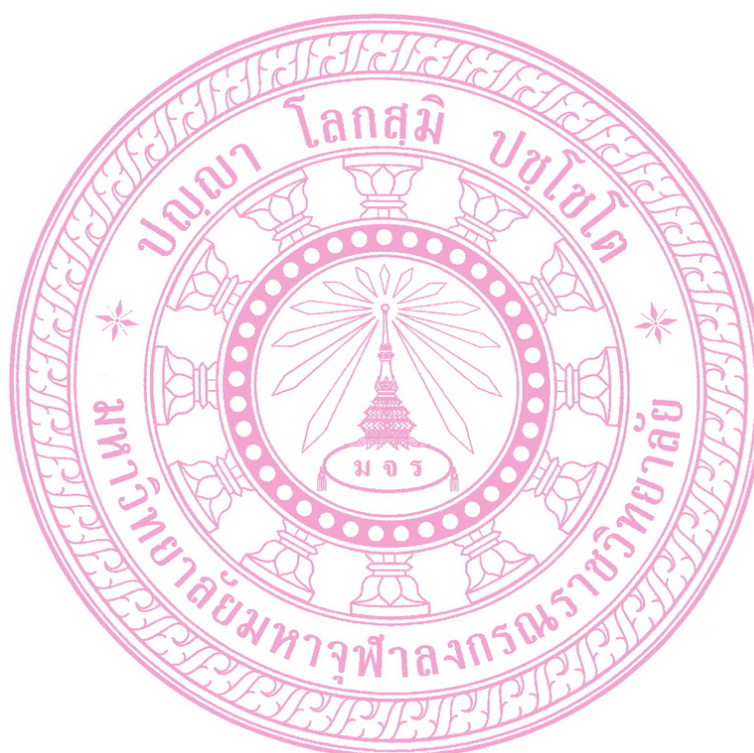
สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๓๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ การอ้างอิงใช้ระบบ โดยการระบุ เล่ม ข้อ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่าง เช่น อง.ติก. (ไทย) ๒๐/๘๕/๓๑๐-๓๑๑. หมายถึง พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) เล่มที่ ๒๐ ข้อที่ ๘๕ หน้าที่ ๓๑๐-๓๑๑

ที.ปา. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.อ. (บาลี)	=	ทีฆนิกาย	สมงคลิลาลินี	ปาฎีกวรรคอุทฺทกถา	(ภาษาบาลี)
อง.ติก. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	องคฺตตรนิกาย	ติกนินบาต	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเป็นสังคมครอบครัวมีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย มีการอาศัยพึ่งพากัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน แต่ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุสูงมาก อันเนื่องมาจากความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การดำรงชีวิตมีความสะดวก สบาย คนในสังคมจึงมีความต้องการทางด้านวัตถุมาก พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ได้วัตถุมาสนองความต้องการของตน ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว จริยธรรมและคุณธรรมของคนในสังคมเริ่มเสื่อมลง ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในสังคมมากขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความเจริญ และความสงบสุขของประเทศ ลักษณะนิสัยต่างๆ ของเด็กและเยาวชนมิได้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมพึงประสงค์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม^๑ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนยุคปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบทั้งทางความคิด และพฤติกรรมต่างๆ ส่งผลให้ปัญหาในเด็กและเยาวชนทวีความรุนแรง และมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยมีสาเหตุหลักมาจากความมีคุณธรรม จริยธรรมในคนรุ่นใหม่อ่อนแอลงเป็นอย่างมาก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ แห่งมาตรา ๖ การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”^๒ การจัดการศึกษา จึงเป็นยุทธวิธีหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพสอดคล้องกับ ความเจริญก้าวหน้าของโลก และตอบสนอง ความต้องการของสังคม ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาให้ครบทั้งด้าน สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ตลอดทั้งเป็นคนเก่งเป็นคนดี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม แห่งชาติ ที่กำหนดการจัดการศึกษามีหลายระดับนับตั้งแต่ก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ในแต่ละระดับจะมีจุดที่เน้นแตกต่างกัน สำหรับระดับประถมศึกษาเป็น

^๑ ลำดวน เกษตรสุนทร, การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕), หน้า ๖.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ๕.

การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสรับการศึกษาในระดับพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข และเพียงพอต่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในระดับสูงต่อไป

โรงเรียนหรือสถาบันทางการศึกษามักได้รับการพิจารณาว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทเด่นที่สุดในการเสริมสร้างจริยธรรมให้กับเด็ก และเยาวชน และถือว่าเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่ง โดยเริ่มจากการให้การศึกษาระดับพื้นฐานที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางด้านจริยธรรม อย่างเหมาะสม ดังนั้นก่อนที่นักเรียนจะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ออกไป น่าจะสนใจว่าจะจะเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรมไว้ในหลักสูตรรวม ๑๓ ด้านได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความสามัคคี การเสียสละ ความเมตตา กรุณา กตัญญู กตเวทิตะ ความยุติธรรม และความเป็นผู้มีวิวัฒนาการและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นจุดประสงค์ และสาระในการจัดการเรียนการสอน^๓ ซึ่งที่ผ่านมากลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาได้ตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นทั้งด้านวิชาการ และการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย อย่างไรก็ตามกลับพบปัญหาของนักเรียนที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว การแต่งกายไม่เหมาะสม ปัญหาเสเพล ติด และปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่าง ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่มีได้จำกัดอยู่เพียงแต่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีเท่านั้น แต่กลับเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างในสังคมไทยปัจจุบันอีกด้วย

การจัดการศึกษา เป็นยุทธวิธีหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคนในชาติ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความสำเร็จก้าวหน้าของโลก และตอบสนองความต้องการของสังคม ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาให้ครบทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ดังที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)^๔ การจัดการศึกษามีหลายระดับ นับตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ในแต่ละระดับจะมีจุดที่เน้นแตกต่างกัน สำหรับระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสรับการศึกษาในระดับพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข และเพียงพอต่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในระดับสูงต่อไป

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙.

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕), หน้า ๓๙.

ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จึงมีปัญหาคารวิจัย ดังนี้

๑. หลักสูตรที่ใช้อยู่และกำลังจะเลิกไป คือหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ ฉบับปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓ ก: ๑)^๕ เป็นการจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และ คิดคำนวณเป็น มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่หาความรู้ รักการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย ตลอดจนเห็นคุณค่าการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นพลเมืองดี และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ โดยสรุปเพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขอยู่กับครอบครัว ดังนั้นก่อนที่จะใช้หลักสูตรใหม่ ก็ยังมีผลผลิตของหลักสูตรปัจจุบัน คือ นักเรียนที่จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ออกไป น่าสนใจว่าจะจะเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรมไว้ในหลักสูตรรวม ๑๓ ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความสามัคคี การเสียสละ ความเมตตากรุณา กตัญญูกตเวที ความยุติธรรมเป็นผู้มีวัฒนธรรม และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นจุดประสงค์และสาระในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการส่งเสริมจริยธรรมดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาและติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยและการประเมินผล เพื่อติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมาอย่างจริงจัง สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

๒. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเป็นการเสริม โดยมุ่งเน้นผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง จากคู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ฉบับปรับปรุง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓ ข: ๓๙-๔๑)^๖ ได้กำหนดกิจกรรมที่ต้องจัดในโรงเรียนมากมาย เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ และที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญที่ควรเคารพบูชา เช่น กิจกรรมวันพ่อ-วันแม่แห่งชาติ วันครู กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมการดูแลสุขภาพอนามัย การกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ซึ่งเป็นโครงการรณรงค์ต่างๆ เพื่อสร้าง

^๕ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ก : ๑.

^๖ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ข : ๓๙-๔๑.

กระแสให้เกิดจิตสำนึกและเห็นคุณค่า ให้ความรู้และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ตามนโยบายของหน่วยเหนือ เช่น โครงการโรงเรียนสีขาว ที่เน้นความปลอดภัยจากยาเสพติดและสารเคมี เป็นโครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งส่งเสริมสร้างพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้งสิ้น ๑๑ ประการให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น ให้อำนาจการรักษาความสะอาดด้านร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย การประหยัดการออมและนิยมไทย การปฏิบัติตามหลักศาสนา เป็นผู้มีการยาไทย มีวินัยจราจร การตรงต่อเวลา การเข้าแถว เรียงลำดับก่อน-หลังในการรับบริการ การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและข้อบังคับของสถานศึกษา ไม่พัวพันยาเสพติด ซึ่งยังขาดการประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน ว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกฎระเบียบและข้อบังคับและชัดเจนเป็นรูปธรรมหรือไม่ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี, ๒๕๕๔ : ๑๓-๕๖)^๗

๓. เป้าหมายของการพัฒนาทางจริยธรรม เพื่อปลูกฝังส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสุข และมุ่งเน้นที่พฤติกรรมทางจริยธรรม นับเป็นภาระหน้าที่อันหนักของโรงเรียนในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ได้ผลทั้งปริมาณและคุณภาพที่ระบุไว้ในแต่ละปีพบว่า โรงเรียนต้องทุ่มเททั้งงบประมาณ กำลังคน เวลา และทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งของทางราชการ และในชุมชนท้องถิ่นในปริมาณที่สูงมาก ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานที่ทุกโรงเรียนพบก็คือ สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนในปัจจุบันเป็นพิษ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี รวมทั้งบุคคลรอบข้าง ได้นำสิ่งไม่ดีไม่พึงประสงค์มาให้ ได้แก่ วัฒนธรรมตะวันตก ค่านิยมด้านวัตถุ และอื่นๆ อีกนานาประการ อีกประการหนึ่ง ที่นอกเหนือไปจากปัญหาที่กล่าวแล้วก็คือ กระบวนการวัดและประเมินผลที่ใช้อยู่ตั้งแต่อดีต จะเป็นการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ สรุปลงเป็นผลการเรียน เช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ และยังไม่มีการวัดและประเมินเชิงพฤติกรรมทางจริยธรรมที่แยกชัดเจนเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะยากแก่การประเมิน หรือบ่งชี้ชัดว่านักเรียนมีพฤติกรรม ดี-ไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ในแต่ละด้านมากนักย่อยประการใดไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันก็ยังคงเดิม กล่าวคือ สังคมไทยมีสัญญาณบ่งชี้ชัดว่ามีความสับสน ซับซ้อน ยุ่งยากมากขึ้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมของคน ได้แก่ การขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ และอื่นๆ มีผู้วิจารณ์ว่า เป็นผลมาจาก การฝึกค่านิยมเชิงวัตถุนิยมมากกว่าค่านิยมเชิงจิต จึงเกิดมีการละเมิดสิทธิต่างๆ กันมากขึ้น เกิดความไม่เสมอภาค ขาดความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง มีการซื้อสิทธิขายเสียงและขาดความรู้ความเข้าใจสังคมละเอียดต่อระบบ ระเบียบหรือวิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย

^๗สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี, คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๕), หน้า ๑๓-๕๖.

๔. การขาดคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยในขณะนี้ เป็นจุดวิกฤติถึงแม้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๓)^{๔๕} ที่ใช้มาจะมุ่งเน้นผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม แต่ในทางปฏิบัติ ครูยังขาดมาตรการ วิธีการ ตลอดจนยุทธวิธีที่ชัดเจน ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพปัญหาเด็กวัยรุ่นที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ต่างๆ อยู่ในขณะนี้ ทั้งเด็กที่อยู่ในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ได้สะท้อนให้เห็นภาพของความบกพร่องบางประการที่เป็นไปได้ แม้กระทั่ง ในเรื่องของกระบวนการจัดการศึกษา การจัดอบรมบ่มนิสัยของโรงเรียน ปัญหาทางความประพฤติของเด็ก บางกลุ่มที่พบเห็นอยู่ขณะนี้ นับว่าเป็นภัยร้ายแรงต่อตัวเด็กเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคมมากขึ้นอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง บางพฤติกรรมกลายเป็นปัญหาระดับชาติไปแล้ว เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันการศึกษา จำนวนของเด็กและจำนวนเหตุการณ์ต่างๆ แม้อาจมองได้ว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เล็กน้อย เมื่อเทียบกับเหตุการณ์ต่างๆ ไปในสังคม แต่ก็ต้องถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ ที่จะมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ จะเป็นเนื้อร้ายของสังคม ที่ยุ่งยากต่อการแก้ไขในภายหน้า

๕. ปัญหาเด็กนักเรียนกับสถานภาพของครอบครัว เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บทบาทและสถานภาพความเป็นครอบครัว มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งทางกาย อารมณ์ และสังคม สมัยก่อนคนไทยอยู่รวมกันเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีทั้งพ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา หรือญาติอื่นๆ อยู่รวมกันมีความอบอุ่น คอยดูแลห่วงใยต่อกันอย่างดีมีความสุข ถึงแม้จะมีการจากไปของผู้เป็นพ่อหรือแม่ ครอบครัวยังคงความอบอุ่นอยู่ได้ เด็กไม่หว้าเหว่ ต่างจากปัจจุบัน สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวมีขนาดเล็กกลางจะมีแต่พ่อแม่และลูกๆ เท่านั้น เมื่อเกิดกรณีที่พ่อหรือแม่จากไป ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ก่อให้เกิดปัญหาในด้านจิตใจ เป็นที่ยอมรับกันว่าสภาพครอบครัวที่เรียกว่า “ครอบครัวบ้านแตก” หมายถึง พ่อแม่หย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ เช่น ต้องไปทำ มาหากินที่อื่นเรียกว่า “เด็กถูกทอดทิ้ง” เด็กสิ้นพ่อสิ้นแม่ ที่เรียกว่า “เด็กกำพร้า” ทั้งกำพร้าพ่อ กำพร้าแม่ หรือที่ต้องอาศัยอยู่กับผู้อื่น สภาพปัญหาครอบครัวดังกล่าว จะมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมพื้นฐานของเด็ก ทำให้เด็กมีปมด้อยการพัฒนาทางบุคลิกภาพไม่ดี เช่น ไม่มีความมั่นใจ และจะปรากฏพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นานาประการ เช่น ก้าวร้าว เกเร เป็นต้น ซึ่งสถานภาพการเป็นอยู่ในครอบครัวที่ไม่เหมาะสมจะมีผลต่อพฤติกรรมพื้นฐานที่ไม่ดี และส่งผลให้การพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่ดีไปด้วย^{๔๖}

^{๔๕} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ก : ๑.

^{๔๖} ฉวีวรรณ กินาวงศ์, การศึกษาเด็ก. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. ๒๕๓๓), หน้า ๘๓-๘๔.

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ และมีความต้องการศึกษา เรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งการแสดงออกในด้านจริยธรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และสังคมเปลี่ยนไปเด็กรักเรียนมีพฤติกรรมด้านจริยธรรมที่แปลกไปจากเดิม จึงตัดสินใจทำการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อหาแนวทางที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรีต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยการทบทวนเอกสารจากเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำนวน ๘ ด้าน ได้แก่ ด้าน ความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความ เมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวทิตะ และด้านความยุติธรรม

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนวัดทางหลวง โพธิ์ทอง จำนวน ๑๐๔ คนและโรงเรียนวัดฝาง จำนวน ๑๒๖ คน ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี รวม จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยโดยมุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ซึ่งเป็นโรงเรียนอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านเวลา

ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ วันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๗ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกมาจริง ซึ่ง ประกอบ ด้วยเหตุการณ์และพฤติกรรมที่บ่งถึงจริยธรรมที่วัดได้ สังเกตได้ตามการรับรู้ด้วยตนเองของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบด้วย พฤติกรรมทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน

ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญู กตเวที และด้านความยุติธรรม ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

(๑) **ด้านความใฝ่รู้** หมายถึง สภาพพฤติกรรมที่มุ่งหวังหรือสนใจที่จะเรียนรู้ทำความเข้าใจหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยมีแนวทางการศึกษา แสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง เช่น คบ ค่ำสมาคมกับบัณฑิต รักการอ่านและฟังให้ถูกวิธี และใช้การเรียนรู้ที่ถูกต้อง

(๒) **ด้านความอดทน** หมายถึง ความเข้มแข็งทั้งทางกาย และจิตใจ ที่จะดำเนินการในกิจกรรมใดๆ หรือต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาต่างๆ หากทางแก้ปัญหา มีความอดทนอดกลั้นอย่างไม่ย่อท้อ และรู้จักการรอคอย ซึ่งจะเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จแห่งตนเอง

(๓) **ด้านความซื่อสัตย์** หมายถึง พฤติกรรม หรือความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น ผู้ซื่อสัตย์มักจะมีพฤติกรรมแนวโน้มนำทางดี เช่น พูดตรง คิดดี ทำดี ประกอบอาชีพดี และคบคนดี

(๔) **ด้านความมีระเบียบวินัย** หมายถึง กระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนา ปรับปรุงส่งเสริมความประพฤติของนักเรียน และข้อปฏิบัติตนทั้งกาย วาจา และใจต่อตน ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม โดยยึดธรรมะเป็นแนวทาง

(๕) **ด้านความสามัคคี** หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อปฏิบัติงานสำเร็จ ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ร่วมกันทำงานเป็นทีมด้วยความเสียสละ อดทน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และตระหนักในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

(๖) **ด้านความเมตตากรุณา** หมายถึง การปฏิบัติเพื่อปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข หรือ พ้นทุกข์ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล โอบอ้อมอารีในลักษณะสงเคราะห์ อนุเคราะห์ หรือบูชาคุณความดี แล้วแต่เวลา สถานที่ และบุคคล มีความรักและความหวังดีเป็นที่ตั้ง

(๗) **ด้านกตัญญูกตเวที** หมายถึง การระลึกถึงในบุญคุณต่อทุกสิ่งที่มีคุณต่อเราและได้ตอบแทนคุณนั้นทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นคุณเป็นประโยชน์ต่อผู้รับ และเหมาะสมแต่ละฐานะ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นบิดามารดา และโรงเรียนที่ต้องส่งเสริมปลูกฝังอีกทางหนึ่ง

(๘) **ด้านความยุติธรรม** หมายถึง สภาพที่ชอบด้วยคุณความดี หรืออีกความหมายหนึ่งคือ ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน และสังคม

๑.๖.๒ จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงามของนักเรียนที่สังคมยอมรับ โดยการแสดงออกถึง ความใฝ่รู้ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความเมตตากรุณา กตัญญูกตเวที และความยุติธรรม

๑.๖.๓ เพศ หมายถึง เพศชาย และหญิงของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง

๑.๖.๔ อายุ หมายถึง อายุของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง

๑.๖.๕ นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑.๖.๖ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ในโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑.๖.๗ สถานภาพครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันในครอบครัวครบทั้งบิดามารดา และการอยู่ร่วมกันไม่ครบทั้งบิดาและมารดา หรือกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา

๑.๖.๘ ปัจจัยในโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพล หรือความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ได้ทราบถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๒. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๓. ทำให้ทราบปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สำหรับการนำไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี เขต ๑ ต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในครั้งนี้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม
- ๒.๒ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
- ๒.๓ พฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา
- ๒.๔ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในจกักวัดติสุตฺร
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม คำว่าจริยธรรมมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า จริยศาสตร์ นอกจากนี้ ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันอีกหลายคำ บางครั้งก็มีการนำมาใช้แทนกัน ซึ่งให้ความหมายทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและขอบข่ายของจริยธรรมกับศัพท์ที่เกี่ยวข้องในหลายมุมมอง ทำให้ทราบถึงทรรศนะมุมมองของผู้รู้ต่างๆ ที่พยายามศึกษาแนวคิดจริยธรรมในด้านที่แตกต่างกันออกไป

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่าจริยธรรม ผู้ฟังหรือผู้อ่านมักจะพิจารณาอยู่ในกรอบคิดเกี่ยวกับศาสนา ทั้งนี้ เพราะคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม ดังคำกล่าวของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ว่า “จริยธรรมของสังคมไทยขึ้นอยู่กับระบบศีลธรรมของพุทธศาสนาว่ากำหนดหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไว้อย่างไร หลักจริยธรรมก็จะกำหนดให้ปฏิบัติตามนั้น”^๑

ทั้งนี้ จริยธรรมมาจากคำว่า จริย กับ ธรรมะ จริย หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรมะหมายถึง คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติกปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งของทั้งหลาย เมื่อพิจารณาตามรูปคำจาก

^๑ <http://comm.rtaf.mi.th/sitedirectory/> (สืบค้นวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖),

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คำนิยามว่า “จริยธรรม” คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม^๒

สาโรช บัวศรี ได้ให้ความเห็นว่า จริยธรรมมีหลายระดับ ซึ่งสามารถจำแนกตามระดับกว้าง ๆ ได้ ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับของผู้ครองเรือน คือ โลกียธรรม กับ ระดับของผู้ที่สละบ้านเรือนแล้ว คือ โลกุตตรธรรม^๓

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ เห็นว่า จริยธรรม หมายถึง ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกา บรรทัดฐานของตนเองว่า อะไรเป็นสิ่งที่ดีงาม และอะไรคือความถูกต้อง โดยทั่วไปมิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิดจะถูกลงโทษโดยสังคมในขณะเดียวกัน^๔

แสง จันทร์งาม เห็นว่า จริยธรรมกับค่านิยมมีความหมายแตกต่างกันเฉพาะในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติยากที่จะชี้ให้เห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ

จริยธรรม หมายถึง คุณสมบัติทางความประพฤติ ที่สังคมมุ่งหวังให้คนในสังคมนั้นประพฤติ มีความถูกต้องในความประพฤติ มีเสรีภาพภายในขอบเขตของมโนธรรม (Conscience) เป็นหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด

ค่านิยม หมายถึง ความโน้มเอียง หรือแนวทางที่คนจะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่า เป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับนับถือและปฏิบัติตามแนวคิดนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยก็ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ค่านิยมมีความหมายถึงแนวคิดเกี่ยวกับความดีงามในความประพฤติ โดยผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากความประพฤตินั้น ๆ ถ้าหากเป็นเพียงเจตคติ (Attitude) ความเชื่อ (Belief) ยังไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นค่านิยมจนกว่าจะได้พิจารณาถึงผลที่จะตามมาจากความประพฤติหรือการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและมีการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ^๕

นอกจากนี้ ยังเห็นว่าโครงสร้างของแนวคิดด้านจริยธรรม จะประกอบด้วย คุณธรรมหลายประการ ซึ่งส่วนมากมาจากคำสอนทางศาสนา ดังนี้

^๒ <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp/> (ระบบสืบค้นตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒),

^๓ สาโรช บัวศรี. **จริยธรรม**. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๖), หน้า ๑๕.

^๔ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **จริยธรรมทางวิชาการ**. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้า, ๒๕๔๒), หน้า ๗๘.

^๕ แสง จันทร์งาม. **๘๐ ปี เชียงใหม่**. (กรุงเทพมหานคร : หจก. ธนุขพริ้นติ้ง, ๒๕๕๐), หน้า ๖๗.

๑. ความรับผิดชอบ (Accountability) คือ ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ ให้ดียิ่งขึ้น

๒. ความซื่อสัตย์ (Honesty) คือ การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติ ปฏิบัติ อย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

๓. ความมีเหตุผล (Rationality) คือ ความสามารถในการใช้ปัญญา ในการประพฤติปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรอง พิสูจน์ให้ประจักษ์ ไม่หลงงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ โดยไม่ผูกพันกับอารมณ์ และความยึดมั่นของตนเอง ที่มีอยู่เดิมซึ่งอาจผิดได้

๔. ความกตัญญูกตเวที (Gratitude) คือ ความรู้สำนึกในอุปการคุณหรือบุญคุณที่ผู้อื่น มีต่อเรา

๕. ความมีระเบียบวินัย (Disciplined) คือ การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม

๖. ความเสียสละ (Sacrifice) คือ การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่บุคคลที่ควร ให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสลัดทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง

๗. การประหยัด (Thrifty) คือ การใช้สิ่งของพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่ให้มีส่วนเกินมากนัก รวมทั้งการรู้จักระมัดระวัง รู้จักยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่พอเหมาะ

๘. ความอุตสาหะ (Diligence) คือ ความพยายามอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน

๙. ความสามัคคี (Harmony) คือ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพรียงร่วมมือกันกระทำการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

๑๐. ความเมตตาและกรุณา (Loving Kindness and Compassion) คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีสุข กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

๑๑. ความยุติธรรม (Justice) คือ การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง

พระราชวรมณี ได้กล่าวถึง จริยธรรมในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การครองชีวิตการใช้ชีวิตการเคลื่อนไหวของชีวิตทุกด้านทุกระดับ ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ การปฏิบัติกรรมฐานเจริญสมาธิ บำเพ็ญสมณะ เจริญวิปัสสนา^๖

^๖ พระราชวรมณี (ประยูรศักดิ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๑๘๕.

จากนิยามข้างต้น แม้ว่าจริยธรรมไม่สามารถแยกเด็ดขาดจากศีลธรรม แต่คำว่า จริยธรรม จะมีความหมายกว้างกว่าศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นหลักคำสอนทางศาสนาที่ว่าด้วยความประพฤติปฏิบัติชอบ ส่วนจริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติปฏิบัติชอบ ซึ่งมีรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนา ปรัชญาและขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ เหตุที่จริยธรรมมักอิงอยู่กับศาสนา เนื่องจากคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม แต่ไม่ได้หมายความว่าจริยธรรมอิงอยู่กับหลักคำสอนทางศาสนาเพียงอย่างเดียว แท้ที่จริงจริยธรรมยังหยั่งรากอยู่บนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและโดยนัยนี้ บางท่านเรียกหลักแห่งความประพฤติอันเนื่องมาจากคำสอนทางศาสนาว่า ศีลธรรมและเรียกหลักแห่งความประพฤติอันพัฒนามาจากแหล่งอื่นว่า จริยธรรม

จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสภาวะการณ์และมีองค์ประกอบต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมมีสาระสำคัญต่างๆ ดังนี้

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง การพัฒนาจริยธรรมว่า “เป็นเรื่องของสติปัญญาและการเรียนรู้ของมนุษย์ในการปรับตัว และการสร้างความสมดุลระหว่างสติปัญญากับสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้การดำรงชีวิตอยู่จะต้องมีความต่อเนื่องและพัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะของแต่ละบุคคลนั้นๆ”

พรณี ช. เจนจิต ได้กล่าวถึง “พื้นฐานของการกระทำโดยธรรมชาติของมนุษย์แบ่งเป็น ๓ ลักษณะพอสรุปได้ดังนี้”

๑. ลักษณะ Active คือ การกระทำของคนเกิดจากแรงผลักดันภายในซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา ความคิดนี้จะเชื่อและให้ความสำคัญต่ออิทธิพลของพันธุกรรมที่ติดตัวมามากกว่าสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ได้รับ

๒. ลักษณะ Passive หรือ Reactive คือ ธรรมชาติของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมิใช่มาจากภายใน

๓. ลักษณะ Interactive คือ ธรรมชาติการแสดงออกของมนุษย์เป็นปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างความต้องการภายในของแต่ละบุคคลกับสิ่งแวดล้อม พวกนี้จะยอมรับบทบาทการตัดสินใจของตนเอง และยอมรับในสิ่งแวดล้อมจะมองว่าการแสดงออกของมนุษย์นั้นได้รับอิทธิพลจากความต้องการภายในตัวบุคคล และจากสิ่งแวดล้อมประกอบกัน

^๗กรมวิชาการ, คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒), หน้า ๒-๓.

^๘พรณี ช. เจนจิต, จิตวิทยาการเรียนการสอน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๗๖-๗๘.

จากความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ดังกล่าวแล้วซึ่งประกอบด้วย จริยธรรมและการกระทำ จะมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้ใหญ่ในการมองเด็กและได้มองเด็กออกเป็นลักษณะต่างๆ กันเป็น ๕ ลักษณะดังนี้^๙

๑. ลักษณะที่ ๑ Bad – active กล่าวว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับความไม่ดีจะหวังอะไรที่เป็นความดีไม่ได้เลยถ้าปล่อยไว้ความดีจะไม่ปรากฏต้องอบรมสั่งสอน อาจใช้วิธีการเขียนตีรุนแรง เพื่อช่วยให้เด็กเป็นคนดี

๒. ลักษณะที่ ๒ Neutral – active มองว่าโดยธรรมชาติแล้วเด็กไม่มีความดี หรือความเลวแต่เป็นผู้มีเหตุผลพร้อมที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะช่วยอบรมฝึกฝนให้เป็นคนดี

๓. ลักษณะที่ ๓ Good – active มองว่าเด็กเกิดมาพร้อมกับความดีทุกอย่างที่เกี่ยวข้องจะดีหมด แม้จะอยู่ตามลำพัง ผู้ใหญ่ไม่จำเป็นต้องเข้าไปยุ่งมากนัก ควรปล่อยให้ตามธรรมชาติไม่ควรพยายามที่จะสอน ควรคอยให้เด็กแสดงความสามารถที่จะเรียนรู้เอง เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ ที่ตนเองพึงพอใจที่สุด

๔. ลักษณะที่ ๔ Neutral – passive มองว่าเด็กเกิดมาไม่มีทั้งความดีและความเลว แต่พร้อมที่จะเรียนรู้ถ้าได้ช่วยจัดประสบการณ์ให้ เพราะถือว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของคน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ต้องช่วยเหลือหรือแนะนำเด็กอย่างดีที่สุด

๕. ลักษณะที่ ๕ Neutral – interactive มองว่าเด็กไม่มีทั้งความดีความเลวแต่การแสดงออกทางพฤติกรรมนั้นได้รับอิทธิพลทั้งจากความต้องการของตนเองและจากสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นคว้าตามลำพังด้วยวิธีการของแต่ละบุคคล โดยที่ผู้ใหญ่เพียงคอยช่วยเหลือจัดสิ่งต่างๆ ให้

สรุป จริยธรรม คือ กฎเกณฑ์ของความประพฤติที่บุคคลแสดงออกในทางที่ดีงามเพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกับสังคมได้โดยปกติสุข โดยไม่เบียดเบียนตนเองและคนอื่นให้เดือดร้อน การปฏิบัติตามจริยธรรมย่อมให้ผลดีแก่ผู้ปฏิบัติ สังคม สิ่งแวดล้อม ผู้ปฏิบัติจริยธรรมย่อมได้ชื่อว่าเป็นคนดี

๒.๒ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

เปียเจต์ (Piaget) และ คอลเบิร์ก (Kohlberg) รวมถึงนักทฤษฎีพัฒนาการหลายๆ กลุ่มได้มีแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน ดังนี้

^๙ Bigge, Morris L. Learning Theories for Teachers. 4th ed. (New York: Harper & Row, 1982). pp. 17-18.

เพียเจต์ (Piaget) เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล เพียเจต์ ได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น ๔ ขั้น คือ^{๑๐}

๑. ขั้นประสาทสัมผัสและเคลื่อนไหว (แรกเกิด-๒ ปี) เด็กมีพฤติกรรมทางประสาทสัมผัสอย่างง่ายๆ เช่น ดูดม ร้องไห้ ก่อให้เกิดพัฒนาการทางความคิด เริ่มมีโครงสร้างความคิดของสิ่งที่เขาพบเห็น แต่เป็นความคิดที่ไม่ใช่เหตุผล

๒. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (๒-๗ ปี) เป็นลำดับขั้นที่คุณภาพของความคิดเกิดขึ้นในสมองมากขึ้น เด็กจะเริ่มใช้ภาพแทนวัตถุและเหตุการณ์เลียนแบบบุคคลอื่นได้ ตอนปลายของขั้นนี้เมื่อเด็กใช้ภาษาติดต่อ และมีสังคมกว้างขวางขึ้น จึงเริ่มพัฒนาความคิดทางเหตุผลแบบตรรกศาสตร์บ้างแต่ความคิดส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของการเรียนรู้

๓. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (๗-๑๑ ปี) เด็กมีความคิดเชิงตรรกศาสตร์ ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เหตุการณ์ที่มองเห็นหรือจับต้องได้ การค้นหาความจริงที่เกี่ยวข้องกับวัสดุและสิ่งแวดล้อมจะมีแบบแผนและไม่ติดอยู่กับการรับรู้เช่นขั้นก่อน แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่มีสมมติขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับถ้อยคำสั้นๆ ปัญหาที่มีความซับซ้อนมาก

๔. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (๑๑ ปี ขึ้นไป) พัฒนาการทางความคิดของเด็กขั้นสูงสุด เด็กสามารถค้นหาเหตุผลนอกเหนือจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถแก้ปัญหาทางรูปธรรมได้ สามารถปฏิบัติการทางตรรกศาสตร์ ได้อย่างสมบูรณ์ จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง ๔ ขั้นนี้ เพียเจต์ ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม เป็น ๓ ขั้นดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๒ ปี) ยังไม่เกิดจริยธรรม แต่สามารถเรียนรู้จากประสาทสัมผัสและมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นต้น

ขั้นที่ ๒ ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (อายุ ๒-๘ ปี) เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ มีการคิดก่อนปฏิบัติการตามคำสั่ง ซึ่งในขณะแรกจะไม่คำนึงถึงเหตุผลของคำสั่งนั้น

ขั้นที่ ๓ ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ ๘ ปีขึ้นไป) สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นตามประสบการณ์ทางสังคม เริ่มมีความคิดและตั้งเกณฑ์ที่เป็นของตัวเองได้

โคลเบอร์ก (Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยาที่กำหนดทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทางจริยธรรมที่มีชื่อ ระบุว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นลำดับเช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่นๆ ซึ่งมีความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะต้องเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นโดยเริ่มจากขั้นแรกก่อนแต่ระยะเวลา

^{๑๐} กรมวิชาการ คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓), หน้า ๓๘.

ในการอยู่ในชั้นใดชั้นหนึ่งนั้นจะแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล หรือบางคนอาจอยู่ในชั้นที่คาบเกี่ยวกันก็ได้ พัฒนาการ ทางจริยธรรมจะเป็นเช่นเดียวกับพัฒนาการทางด้านการคิดและเหตุผลกล่าวคือ จะค่อยๆ มีการเปลี่ยนแปลงในการแยกแยะถึงผลดีผลเสีย แล้วนำไปก่อนให้เกิดการจัดระบบใหม่ที่จะนำไปสู่ ขบวนการ สมดุลของโครงสร้างในที่สุด และโคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม ออกเป็น ๓ ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับจะแบ่งออกเป็น ๒ ขั้นย่อยดังต่อไปนี้^{๑๑}

๑. ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconvention Level) ระดับนี้มี ๒ ขั้นคือ

๑.๑ หลักการหลบหลีกการลงโทษ ช่วงอายุระหว่าง ๐-๗ ปี ขั้นนี้เด็กจะมีพัฒนาการ คิดเชิงจริยธรรมในด้านของการประพฤติดีก็เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

๑.๒ หลักการแสวงหารางวัล ช่วงอายุระหว่าง ๗-๑๐ ปี ในขั้นนี้เด็กจะประพฤติ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์เพื่อให้ได้รับรางวัลและความพึงพอใจ

๒. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้มี ๒ ขั้นคือ

๒.๑ หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ช่วงอายุระหว่าง ๑๐-๑๓ ปี วัยนี้จะปฏิบัติตาม สิ่งที่สังคมเห็นดีงามหรือที่เรียกว่า “Good Boy/Good Girl Stage”

๒.๒ หลักการทำหน้าที่ทางสังคม ช่วงอายุระหว่าง ๑๓-๑๖ ปี วัยนี้จะรู้ถึงบทบาท หน้าที่ของตนในสังคมและรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

๓. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level)

๓.๑ หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ช่วงอายุ ๑๖ ปีขึ้นไปหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นวัยนี้จะ สามารถเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดกับสิทธิของผู้อื่นสามารถบังคับควบคุมใจ ตนเองได้

๓.๒ หลักการยึดอุดมคติสากลวัยผู้ใหญ่การคิดเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ถือเป็นขั้นสูงสุด เพราะนอกจากจะมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนแล้วยังมีความยืดหยุ่นทาง จริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันปลายอันเป็นอุดมคติ

จากทฤษฎีที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาจริยธรรมของเด็กจะพัฒนาเป็น ๒ ลักษณะคือ เริ่มแรกจริยธรรมของเด็กจะขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อ แม่และบุคคลใกล้ชิดต่อมาจริยธรรมของเด็กจะ เกิดจากตัวของเด็กเองเมื่อเด็กมีพัฒนาการทางความคิดได้แก่ การเข้าใจ การรับรู้และการตัดสินใจ เลือกลงมาใช้ด้วยตนเอง

^{๑๑} กรมวิชาการ. คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓), หน้า ๔๕.

โกศล มีคุณ ได้กล่าวว่า “ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม มี ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มทฤษฎีที่เชื่ออิทธิพลของสังคม กลุ่มทฤษฎีที่เชื่อการเรียนรู้ส่วนบุคคล และกลุ่มทฤษฎีที่เชื่อเรื่องการพัฒนา ลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม” และเขาได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม พอสรุปได้ว่า นักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมยอมรับว่าจริยธรรมของมนุษย์จะมีการเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับจากวัยทารกเป็นวัยผู้ใหญ่แม้มนุษย์แต่ละคนจะมีการพัฒนาทางจริยธรรมในอัตราที่แตกต่างกัน แต่การพัฒนาที่มีลำดับขั้นตอนเป็นแบบอย่างที่คล้ายคลึงกันและต้นกำเนิดหรือแหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมนั้นอยู่ที่การเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงแนวทางของเพียเจต์ พอสรุปได้ดังนี้^{๑๖}

ขั้นที่ ๑ ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึง ๒ ขวบ ไม่มีความสามารถในการรับรู้กับสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความอยากหรือความต้องการทางร่างกายซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใด เมื่อเริ่มมีความสามารถในการพูดก็เริ่มรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของตนต่อผู้อื่น

ขั้นที่ ๒ ขั้นยึดคำสั่ง อยู่ในช่วง ๒-๘ ปี มีความเกรงกลัวและเห็นคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เขาต้องทำตาม

ขั้นที่ ๓ ขั้นยึดหลักแห่งตนจะอยู่ในช่วง ๘-๑๐ ปี จะพัฒนาเป็นการยึดหลักการแห่งตนเพียเจต์ เชื่อว่าการพัฒนาทางสติปัญญา และประสบการณ์ทางสังคมหรือกลุ่มเพื่อน ความเกรงกลัวโคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ แต่ได้ปรับปรุงวิธีวิจัย การวิเคราะห์ผลรวมและได้ทำการวิจัยอย่างกว้างขวางในประเทศหรืออำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็ก เช่น ที่เกี่ยวกับความยุติธรรมหมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันและความเท่าเทียมกัน”

สำเนา ขจรศิลป์ ได้กล่าวถึง ความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ไว้พอสรุปได้ ดังนี้^{๑๗} โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ว่าด้วยการให้เหตุผลเชิงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล โดยมีการพิจารณาความถูกต้องเมื่อบุคคลนั้นอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้ลำบากใจเป็นเหตุผลทางจริยธรรม เขาได้แบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น ๓ ระดับดังนี้

๑. ระดับต่ำกว่ากฎเกณฑ์สังคม แบ่งลักษณะการพัฒนากออกเป็น ๒ ขั้นดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นยังไม่รู้ธรรมจริยา มีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะระดับพัฒนาการ ดังนี้

^{๑๖}โกศล มีคุณ, การวัดจริยธรรม, (ราชบุรี : วิทยาลัยครูจอมบึง), ๒๕๓๓, หน้า ๓๒-๔๑.

^{๑๗}สำเนา ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๘), หน้า ๒๘-๓๗.

๑) ความถูกต้อง ความถูกต้องจะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองเป็นสำคัญโดยไม่รับรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น บางครั้งความถูกต้องก็อยู่ที่เหตุการณ์เท่านั้น คนทำถูกจะได้รับสิ่งที่ดี ส่วนคนทำผิดจะได้รับสิ่งที่เลวร้าย

๒) บรรทัดฐาน การกระทำของบุคคลนั้นมีทั้งถูกและผิดอย่างชัดเจน

๓) การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ต้องแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน

๔) การแก้ไข ต้องลงโทษทันทีที่กระทำผิด

ขั้นที่ ๒ ชั้นธรรมจริยาขึ้นอยู่กับความต้องการที่เป็นรูปธรรมของตนเอง โดยจะมีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะระดับพัฒนาการ ดังนี้

๑) ความถูกต้อง ความถูกต้องอยู่ที่ตนเองกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ และผลประโยชน์ของบุคคลสองคนนั้น อาจขัดแย้งกันได้จะพยายามให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด จุดเน้นจึงอยู่ที่ความต้องการที่เป็นรูปธรรม ไม่ใช่อยู่ที่ความตั้งใจ

๒) บรรทัดฐาน ไม่มีแบบแผนสำหรับยึดถือที่แน่นอน หากสนองความต้องการของตนได้จะถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

๓) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกิดขึ้นได้จะยุติธรรมเมื่อมีการต่อรองเพื่อประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด

๔) การแก้ไขบุคคล ยอมรับว่าบุคคลเปลี่ยนความต้องการของตนเองให้กับคนบางคนได้

๒. ระดับกฎเกณฑ์สังคม ได้แบ่งลักษณะการพัฒนารอกเป็น ๒ ชั้น คือ

ขั้นที่ ๓ ธรรมจริยาระหว่างบุคคล ในกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน มีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะระดับพัฒนาการของขั้นนี้ ดังนี้

๑) ความถูกต้อง ขึ้นอยู่กับความคาดหวังและระเบียบแบบแผนของกลุ่ม ความเป็นและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ซึ่งอาจไม่ตรงกับผลประโยชน์ของต่างกลุ่ม

๒) บรรทัดฐาน แบบแผนขึ้นอยู่กับความคาดหวังของกลุ่ม และกับสมาชิกของกลุ่ม เพื่อรักษาไว้ซึ่งความไว้วางใจ ความจงรักภักดี และความอาทรต่อกัน

๓) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ก็เพื่อแสดงตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความจงรักภักดี มีเอกลักษณ์ มีความไว้วางใจ และมีความเอื้ออาทรต่อกัน และเพื่อความเหมือนกันในกลุ่ม การแก้ไข การแก้ไขจะเป็นขั้นตอน

ขั้นที่ ๔ ธรรมจริยาตามระเบียบแบบแผน และวิธีปฏิบัติตามระบบของสังคม มีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะระดับพัฒนาการ ดังนี้

๑) ความถูกต้อง ขึ้นอยู่กับระเบียบแบบแผนของสังคม ระบบสังคมนั้นเปรียบเสมือนกฎหมายและวิธีปฏิบัติใช้ขจัดขัดแย้ง และจรรโลงสังคม จะใช้ระเบียบแบบแผนของสังคมในการตัดสินความถูกต้อง

๒) บรรทัดฐาน คือ แบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ใช้ความร่วมมือให้ความช่วยเหลือระบบสังคม และขจัดความไม่เป็นระเบียบและความขัดแย้งในสังคม

๓) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการกระทำของบุคคลกับมาตรฐานของสังคม

๔) การแก้ไขกฎหมายและวิธีการตามระบบของสังคม จะปกป้องสังคมให้พ้นจากการล่มสลายผู้ละเมิดจะถูกกฎระเบียบสังคมลงโทษ

๓. ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม ได้แบ่งลักษณะของการพัฒนาการออกเป็น ๒ ชั้น ดังนี้
ชั้นที่ ๕ ธรรมจริยาชั้นสิทธิมนุษยชน และสวัสดิการสังคม มีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑) ความถูกต้อง ขึ้นอยู่กับธรรมจริยาซึ่งเกี่ยวกับค่านิยมและสิทธิแห่งสากลที่ใช้สร้างธรรมชาติของสังคม สิทธิ และค่านิยมแห่งสากลดังกล่าวใช้เป็นเครื่องตัดสินสังคม สถาบันต่างๆ กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติของสังคม ความถูกต้องเกิดขึ้นอย่างอิสระ และป้องกันสิทธิมนุษยชนและส่งเสริมสวัสดิการ สนับสนุนสิทธิมนุษยชน แม้สิทธิจะขัดแย้งกับกฎระเบียบก็ตาม เช่น มีการป้องกันชนกลุ่มน้อย การดำรงชีวิตที่ก่อให้เกิดความสุขสูงสุดของบุคคลทั้งหลายในสังคม

๒) บรรทัดฐาน คือ แบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและป้องกันสิทธิมนุษยชนและสวัสดิการของสังคมสูงสุดของสังคม

๓) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เน้นที่การมีภาระผูกพันในการส่งเสริมและปกป้องรักษาสิทธิมนุษยชนและสวัสดิการทางสังคมโดยปราศจากเงื่อนไข

๔) การแก้ไข ไม่ใช้การลงโทษ ความถูกต้องในสังคมเกิดจากการตีความตามกฎระเบียบและข้อตกลงตามสิทธิมนุษยชน

ชั้นที่ ๖ ธรรมจริยาแห่งสากลและหลักจรรยาบรรณ โดยทั่วไปซึ่งผันกลับได้ มีลักษณะการพัฒนาเฉพาะชั้น ดังนี้

๑) ความถูกต้อง อยู่เหนือความรู้สึกที่มีต่อสังคม ทุกคนปฏิบัติอย่างอิสระโดยอัตโนมัติในการดำเนินการต่างๆ เป็นขั้นอุดมคติ ยึดหลักแห่งความยุติธรรม

๒) บรรทัดฐาน คือ แบบแผนสำหรับยึดถือ คือ การมีเจตคติที่ดี มีความสนใจจะเป็นขั้นอุดมคติต่อบุคคลอื่น ไม่ใช่บุคคลเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะกระทำเพื่อสังคมหรือเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ แบบแผนและแนวทางปฏิบัติจะเป็นหลักการที่มีความกระจ่างชัด ไม่ใช่กฎระเบียบหรือสิทธิ แต่ใช้ได้กับทุกๆ คนในทุกสถานการณ์และครอบคลุมสังคม ในชั้นที่ ๖ นี้หลักการโดยทั่วไปบางประการใช้กับบุคคลหรือการกระทำที่เกิดผลประโยชน์ต่อ

ส่วนรวม มีความสนใจต่อเพื่อนมนุษย์ มีเสรีภาพสูงสุด และมีความเท่าเทียมกันทุกคน มีความเอื้ออาทรและรับผิดชอบต่อกัน ทุกคนมีคุณค่าและเท่าเทียมกัน

๓) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บุคคลสามารถแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกันได้ ไม่นิยมคนมีอำนาจ มีชื่อเสียงในสังคมการแก้ไข แก้ไขโดยไม่มีการลงโทษ บางครั้งอาจมีการกักขังเพื่อปกป้องสิทธิและสวัสดิภาพของผู้อื่นโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการลงโทษผู้ขาดธรรมจริยา

สรุปได้ว่า ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม กล่าวถึง จริยธรรมของมนุษย์ว่าจะมีการเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับจากวัยทารกเป็นวัยผู้ใหญ่แม้มนุษย์แต่ละคนจะมีการพัฒนาทางจริยธรรมในอัตราที่แตกต่างกัน โดยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล อาจแบ่งได้เป็น ๓ ระดับได้แก่ ๑) ระดับต่ำกว่าเกณฑ์สังคม ซึ่งก็คือ ความถูกต้องจะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองเป็นสำคัญ ๒) ระดับกฎเกณฑ์สังคม ซึ่งก็คือ ความถูกต้องขึ้นอยู่กับความคาดหวัง และระเบียบแบบแผนของกลุ่ม และ ๓) ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม คือ ความถูกต้องขึ้นอยู่กับธรรมจริยา ซึ่งเกี่ยวกับค่านิยม และสิทธิแห่งสากลที่ใช้สร้างธรรมชาติของสังคม

๒.๓ พฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา

พฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ซึ่งในพระไตรปิฎกมีหลายพระสูตรที่เน้นให้เห็นถึงผลสำเร็จทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นแก่ภิกษุที่ศึกษาตามกระบวนการแห่งไตรสิกขา ได้แก่

๑. **วัชชีปุตตสูตร**^{๑๔} ชื่อสูตรนี้ตั้งตามชื่อของภิกษุชื่อวัชชีบุตร หมายถึงบุตรของวัชชีราชสกุล สาระสำคัญของวัชชีปุตตสูตร คือ ภิกษุวัชชีบุตรรูปนี้เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะทรงประทับอยู่ ณ ภูฏาคารศาลาป่ามหาวัน เขตกรุงเวสาลี แล้วกราบทูลพระพุทธเจ้าว่า สิกขาบท ๑๕๐ สิกขาบทที่ยกขึ้นแสดงทุกกึ่งเดือน ข้าพระองค์ไม่สามารถศึกษาได้หมด พระพุทธเจ้าจึงตรัสถามว่า เธอจักสามารถศึกษาในสิกขา ๓ คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ได้หรือไม่ ภิกษุวัชชีบุตรกราบทูลรับแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำของพระพุทธเจ้า ครั้นต่อมาเมื่อภิกษุวัชชีบุตรได้ศึกษาสิกขา ๓ แล้วก็สามารถละ ราคะ โทสะ โมหะ ได้อันเป็นการทำให้ภิกษุวัชชีบุตรไม่ทำกรรมที่เป็นอกุศล ไม่ประพฤตสิ่ง เลวทรามอีก

๒. **ตติยสิกขาสสูตร**^{๑๕} พระพุทธเจ้าตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย สิกขาบท ๑๕๐ สิกขาบทนี้ยกขึ้นแสดงเป็นข้อๆ ทุกกึ่งเดือน สรุปลงในสิกขา ๓ ประการคือ ๑) อธิศีลสิกขา ๒) อธิจิตตสิกขา ๓) อธิปัญญาสิกขาจากนั้นตรัสถึงภิกษุที่มีศีล สมาธิ ปัญญาบริบูรณ์ แม้จะละเมิดสิกขาบทเล็กน้อยบ้าง แต่

^{๑๔}ดูรายละเอียดใน อง.ตัก. (ไทย) ๒๐/๘๕/๓๑๐-๓๑๑.

^{๑๕}ดูรายละเอียดใน อง.ตัก. (ไทย) ๒๐/๘๙/๓๑๗-๓๑๘.

สมาทานศึกษาในสิกขาบทที่เป็นเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์อย่างมั่นคง ทำเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติให้
แจ่มใส อาสวะกิเลสด้วยปัญญาจึงเข้าถึง (ปรินิพพาน) ในปัจจุบันหรือเมื่อละสังโยชน์เบื้องต้น ๕
ประการ อันเป็นเหตุให้เข้าถึงอันตราปรินิพพายีบ้าง อสังขารปรินิพพายีบ้าง สสังขารปรินิพพายีบ้าง
อุทัจจโสโต อภินิหารคามิบ้าง เมื่อละสังโยชน์ ๓ ประการได้และทำให้ราคะ โทสะ โมหะ เบาลาง จึง
เป็นสกทาคามี เมื่อละสังโยชน์ ๓ ประการได้จึงเป็นเอกพีชีโสดาบันบ้าง เป็นโกลังโกลโสดาบันบ้าง เป็น
สัตตักขัตตปรมาโสดาบันบ้าง

๓. ทุติยสิกขัตตยสูตร^{๑๖} ในทุติยสิกขัตตยสูตร พระพุทธเจ้าตรัสเกี่ยวกับสิกขา ๓ ประการ
ในลักษณะปจฺฉาวิสาขนาด้วยพระองค์เองว่า สิกขาบท ๓ ประการ อะไรบ้าง ได้แก่

๓.๑ อธิสัสสิกขา

๓.๒ อธิจิตตสิกขา

๓.๓ อธิปัญญาสิกขา ภิกษุในธรรมวินัยนี้มีศีล ฯลฯ สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบท
ทั้งหลายนี้เรียกว่า อธิสัสสิกขา ภิกษุในธรรมวินัยนี้สังัดจากกามทั้งหลาย ฯลฯ บรรลุจุดตถุณานที่ไม่มี
ทุกข์ ไม่มีสุข มีสติบริสุทธิ์เพราะอุเบกขาอยู่นี้เรียกว่า อธิจิตตสิกขา ภิกษุในธรรมวินัยนี้ทำให้แจ่มใส
วิมุตติปัญญาวิมุตติขึ้นไม่มีอาสวะเพราะอาสวะสิ้นไปด้วยปัญญาอันยิ่งเอง เข้าถึงอยู่ในปัจจุบันนี้
เรียกว่า อธิปัญญาสิกขา

จากเนื้อหาทั้ง ๓ สูตรที่ยกมาจากพระไตรปิฎก สามารถสรุปได้ว่าการประพฤติปฏิบัติของ
ภิกษุคือ พุทธกรรมเชิงจริยธรรมเพื่อเข้าถึงเป้าหมายคือ นิพพาน โดยอาศัยขบวนการฝึกหัด ศึกษา
อบรม ที่เรียกว่า ไตรสิกขา ประกอบด้วย อธิสัสสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ซึ่งเป็นที่รวม
ของสิกขาบท ๑๕๐ สิกขาบท

๒.๔ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในจกัถวัตตีสสูตร

ในปัจจุบันมีการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในหลายด้าน สำหรับสังคมไทยผู้คนส่วนใหญ่
ซึ่งเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธจะมีความเชื่อว่า ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว ไม่ว่าใจสั่งอย่างไรร่างกาย
จะทำตามนั้น ดังนั้นการกระทำที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมจึงมาจากใจอีกทีหนึ่งและมีการสั่งสอน
กันทั่วไปว่า ความต้องการภายในใจบางอย่างไม่สมควรแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม เช่น การด่าทอ
และการทำร้ายผู้อื่น และเรียกสิ่งนี้ว่าจริยธรรมคือหลักที่ควรประพฤติ ซึ่งสาระสำคัญของจกัถวัตตีส
สูตร มีดังนี้

๑. สาระสำคัญของจกัถวัตตีสสูตร จกัถวัตตีสสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรขนาดยาว และอยู่ใน
พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๑ ในขณะที่ทำสังคายนาครั้งที่ ๑ ที่ถ้ำสัตตบรรณคูหา โดยมีพระมหากัสสปะเป็น

^{๑๖}ดูรายละเอียดใน อง.ตัก. (ไทย) ๒๐/๙๑/๓๑๙-๓๒๐.

ประธาน พระอุปาลีเป็นผู้วิเศษชนะพระวินัย พระอานนท์เป็นผู้วิเศษชนะพระสุตร ในที่นั้น พระอานนท์กล่าวว่า ท่านได้ฟังมาอย่างนี้ว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ที่เมืองมาตุลาในแคว้นมคธ ได้ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายว่า ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงมีตนเป็นเกาะ มีตนเป็นที่พึ่ง อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง จงมีธรรมเป็นเกาะ มีธรรมเป็นที่พึ่ง อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งอยู่ ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ พิจารณาเห็นกายในกายอยู่ มีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติกำจัดอภิชณาและโทมนัสในโลกเสียได้^{๑๗} และพระองค์ ได้ตรัสให้เจริญสติปัฏฐาน ๔ และการเจริญสติปัฏฐาน ๔ เท่ากับพึ่งตนและพึ่งธรรมไปพร้อมกัน นี่จึงเป็นที่มาของจกัถวัตตีสสูตร พระพุทธองค์แสดงจกัถวัตตีสสูตรที่เมืองมาตุลาในแคว้นมคธ ซึ่งอรรถกถาจกัถวัตตีสสูตรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ตอนใกล้รุ่งพระพุทธองค์ตรวจดูหมู่สัตว์ทรงเห็นว่า ชาวเมืองมาตุลาจะได้ประโยชน์จากพึ่งธรรม กษัตริย์เมืองมาตุลาได้ถวายมหาทาน เสร็จกิจแล้วทรงดำริว่าสถานที่คับแคบไม่เหมาะจะแสดงธรรม จึงเสด็จออกนอกตัวเมืองประทับนั่งใต้ควงไม้มาตุละตันหนึ่งที่มีบริเวณกว้างขวาง เหมาะสม พระสงฆ์นั่งช่วยขวาและด้านหลังของพระพุทธองค์ เทวดายืนในอากาศประชาชนชาวมาตุลาก็นั่งตรงหน้าของพระพุทธองค์นั่นเอง^{๑๘}

โดยเนื้อหาของจกัถวัตตีสสูตร พระพุทธองค์สอนให้ภิกษุผู้มีที่พึ่งตนและพึ่งธรรม คือ สติปัฏฐาน ๔ ตรัสเล่าถึงผู้นำทางการปกครองสมบูรณ์แบบที่ชื่อทังหเนมิ และการบกพร่องของผู้นำในยุคต่อมา ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลง และอายุมนุษย์ก็ลดลงตามลำดับคุณธรรมของคนส่วนใหญ่ในโลกนี้ เมื่อมนุษย์หลายจำ กลับสู่คุณธรรม อายุก็เพิ่มขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติก็พร้อมพร้อมขึ้น เกิดสังคมที่คนดีไปรวมกันอยู่ และพระพุทธเจ้าพระนามว่าพระศรีอริยเมตไตรยอุบัติขึ้น และเมื่อปฏิบัติสติปัฏฐาน ๔ อยู่ พระภิกษุจักเจริญด้วยอายุคือสัมปชัญญะ ๔, ด้วยวรรณะคือสำรวมในปาติโมกข์, ด้วยสุขคือรูปฌาน ๔ ด้วยโภคะคืออัมปิณฺญา ๔, จักเจริญด้วยพละคือเจโตวิมุติและปัญญาวิมุติ พระภิกษุควรสร้างกำลังที่เอาชนะกำลังของพระยามารได้ บุญเจริญขึ้นได้เมื่อเรามั่นคงในกุศลธรรม

๒. สภาพสังคมมนุษย์ในจกัถวัตตีสสูตร สภาพสังคมมนุษย์ตามเนื้อหาที่พระพุทธองค์ตรัสเล่าในจกัถวัตตีสสูตร มีช่วงที่มนุษย์มีความดีพร้อมสมบูรณ์แบบ หลังจากนั้นก็เป็นช่วงเสื่อมถอยลง แล้วก็กลับเจริญขึ้นอีก กล่าวตามลำดับทั้ง ๓ ช่วงดังต่อไปนี้

๒.๑ สภาพสังคมมนุษย์ที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบช่วงก่อนเสื่อม สภาพสังคมมนุษย์ที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบในจกัถวัตตีสสูตร มีสองช่วงคือ ช่วงก่อนเสื่อมกับช่วงหลังเสื่อม โดยในยุคแรกที่มีมนุษย์มีความดีพร้อมสมบูรณ์แบบช่วงก่อนเสื่อม ผู้นำทางการปกครองในยุคที่มนุษย์ดีพร้อมสมบูรณ์แบบมีพระจริยาวัตรครบถ้วน ๓ ประการ คือ พระเจ้าจักรพรรดิสั่งสอนศีลห้าอยู่โดยปกติ รักษาอุโบสถศีลในวัน ๑๕ ค่ำ และปฏิบัติจกัถวัตตีสวัตรได้ครบถ้วน เมื่อไปยังเมืองอื่นในทุกทิศก็มีต้องทำ

^{๑๗} ฎรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๘๐/๔๙, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๘๐/๕๙-๖๐.

^{๑๘} ฎรายละเอียดใน ที.ปา.อ.(บาลี) ๓/๘๐/๒๙-๓๐.

สงครามเพราะมีจักรแก้ว เป็นสิ่งสำคัญ พระพุทธองค์ตรัสถึงพระราชจักรพรรดิพระนามว่า ทัพพเนมิ ผู้ทรงธรรม เป็นพระราชบิดาโดยธรรม เป็นใหญ่ในแผ่นดินมีมหาสมุทร ๔ เป็นขอบเขต ทรงชนะแล้ว มีราชอาณาจักรมั่นคง สมบูรณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการ พระราชบุตรของพระองค์มีกว่าพัน ล้วนกล้าหาญ มีรูปทรงสมเป็นวีรกษัตริย์ สามารถย้ายยี่เสนาของข้าศึกได้ พระองค์ทรงชนะโดยธรรม มิต้องใช้ อาชญา มิต้องใช้ศัสตราครอบครองแผ่นดินมีสาครเป็นขอบเขต โดยล่องไปอีกหลายปี หลายร้อยปี หลายพันปี ราชบุรุษนั้นได้เห็นจักรแก้วอันเป็นทิพย์ถอยเคลื่อนจากที่ จึงเข้าไปเฝ้ากราบทูลเรื่องจักรแก้วถอยเคลื่อนจากที่แล้ว แม่พ่อจะสั่งสอนลูกให้อยู่ในราชสมบัติได้ แต่พ่อก็ไม่อาจจะมอบจักรแก้วให้ ลูกได้ แสดงว่าจักรแก้วมีลักษณะเดียวกับการบรรลุธรรม เมื่อทรงทราบว่าจักรแก้วเคลื่อนจากที่ พระเจ้าทัพพเนมิตรัสเรียกพระกุมารองค์ใหญ่มารับสั่งว่า จักรแก้วอันเป็นทิพย์ของพ่อถอยเคลื่อนจากที่แล้ว ก็พ่อได้สั่งมาตั้งนี้ว่า จักรแก้วอันเป็นทิพย์ของพระเจ้าจักรพรรดิองค์ใด ถอยเคลื่อนจากที่ พระเจ้าจักรพรรดิพระองค์นั้น พึงทรงพระชนม์อยู่ได้ไม่นาน ในบัดนี้ ก็กามทั้งหลายอันเป็นของมนุษย์ พ่อได้บริโภคแล้ว บัดนี้เป็นสมัยที่จะแสวงหากามทั้งหลายอันเป็นทิพย์ของพ่อ มาเถิดพ่อกุมาร พ่อจงปกครองแผ่นดิน อันมีสมุทรเป็นขอบเขตนี้ ฝ่ายพ่อจักปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้าย้อมน้ำฝาด ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต ท้าวเธอทรงสั่งสอนพระกุมารองค์ใหญ่ในราชสมบัติเรียบร้อยแล้ว ทรงปลงพระเกศาและพระมัสสุ ทรงครองผ้าย้อมน้ำฝาด เสด็จออกจากเรือน ทรงผนวชเป็นบรรพชิตแล้ว ก็เมื่อพระราชฤกษ์ ทรงผนวชได้ ๗ วัน จักรแก้วอันเป็นทิพย์อันตรธานไปแล้ว”^{๑๙}

๒.๒ สภาพสังคมมนุษย์ช่วงที่เสื่อมถอยลง นับจากพระเจ้าจักรพรรดิทัพพเนมิ และพระเจ้าจักรพรรดิองค์ที่ ๒ กิติ องค์ที่ ๓ กิติ องค์ที่ ๔ กิติ องค์ที่ ๕ กิติ องค์ที่ ๖ กิติ องค์ที่ ๗ กิติ จนมาปฏิบัติผิดพลาดในพระราชวงศ์ที่ ๘ พระองค์ไม่ปฏิบัติตามจักกวัตติวัตรหรือปฏิบัติไม่ครบถ้วน จึงเกิดความเสื่อมตามลำดับดังนี้คือบุรุษคนหนึ่งเข้าไปเฝ้าพระราชบิดาผู้กษัตริย์ ซึ่งได้มูรธาภิเษกแล้วถึงที่ประทับ ได้กราบทูลว่า ขอเดชะพระพุทธเจ้าข้า พระองค์พึงทรงทราบเถิด จักรแก้วอันเป็นทิพย์อันตรธานไปแล้ว ได้ทรงเสียพระทัยแต่ไม่ได้เสด็จเข้าไปเฝ้าพระราชบิดาผู้ทูลถามจึงจักกวัตติวัตรอันประเสริฐ นัยว่าท้าวเธอทรงปกครองประชาราษฎร์ ตามพระมติของพระองค์เอง ประชาษฎร์จึงไม่เจริญเหมือนเมื่อก่อนคือเหมือนเมื่อกษัตริย์พระองค์ก่อนที่ได้ทรงประพฤติในจักกวัตติวัตรอันประเสริฐ “เมื่อมีความไม่เจริญ การประท้วงเรียกร้องก็เกิดขึ้น เมื่อกลุ่มบริวารของพระองค์ได้ทำการเรียกร้องขึ้น พระองค์โปรดให้ประชุมอำมาตย์ราชบริพารโหราจารย์และมหาอำมาตย์ นายกองข้าง นายกองม้า เป็นต้น ตลอดจนคนรักษาประตู และคนเลี้ยงชีพด้วยปัญญา แล้วตรัสถามจักกวัตติวัตรอันประเสริฐ เมื่อได้ฟังคำทูลตอบของพวกเขาแล้ว จึงทรงจัดการรักษาป้องกันและคุ้มครองอันชอบธรรม แต่ไม่ได้พระราชทานทรัพย์ให้แก่คนที่ไม่มีทรัพย์ ความขัดสนจึงได้ถึงความแพร่หลายบุรุษคนหนึ่งจึงขโมย

^{๑๙} ตูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๘๑-๘๓/๔๙-๕๐, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๘๑-๘๓/๖๐-๖๑.

ทรัพย์ของคนอื่นไป เขาช่วยกันจับบุรุษนั้นได้แล้ว แสดงแก่ท้าวเธอพร้อมด้วยกราบทูลว่า พระพุทธเจ้าข้า บุรุษคนนี้ขโมยเอาทรัพย์ของคนอื่นไป ท้าวเธอจึงตรัสกับเขาว่า พ่อบุรุษ ได้ยินว่า เธอขโมยเอาทรัพย์ของคนอื่นไปจริงหรือ เมื่อเขารับว่าจริง พระพุทธเจ้าข้า เพราะเหตุไร เพราะข้าพระพุทธเจ้าไม่มีอะไรจะเลี้ยงชีพ จึงพระราชทานทรัพย์ให้แก่เขาแล้วรับสั่งว่า พ่อบุรุษ เธอจงเลี้ยงชีพ จงเลี้ยงมารดาบิดา จงเลี้ยงบุตรภรรยาจงประกอบการทำงานทั้งหลาย จงตั้งทักษิณามีผลในเบื้องบน อันเกื้อกูลแก่สวรรค์ มีสุขเป็นผล เป็นไปเพื่อสวรรค์ ในสมณพราหมณ์ทั้งหลายด้วยทรัพย์นี้เกิด เขาได้สนองพระราชดำรัสของท้าวเธอแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นเหมือนว่า ใครประท้วงมายังพระองค์ พระองค์ก็จะช่วยบุคคลนั้น เป็นการช่วยที่ช่วยเหลือส่วน เมื่อผู้นำเลือกช่วยบางส่วนของบ้านเมือง บ้านเมืองย่อมเดือดร้อน แม้บุรุษอีกคนหนึ่งก็ได้ขโมยทรัพย์ของคนอื่นไป เขาช่วยกันจับบุรุษนั้นได้ ท้าวเธอจึงพระราชทานทรัพย์ให้แก่เขา พร้อมกับรับสั่งแบบเดิม”^{๒๐}

๒.๓ สภาพสังคมมนุษย์ที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบช่วงหลังเลื่อม ในยุคที่มนุษย์ดีพร้อมสมบูรณ์แบบอีกยุคหนึ่งในจักกวัตตสูตร คือ ยุคพระศรีอริยเมตไตรย ดังต่อไปนี้คือ สัตว์เหล่านั้น จักมีความคิดอย่างนี้ว่า เราถึงความลึ้นญาตอย่างใหญ่เห็นปานนี้ เหตุเพราะสมათานกุตลธรรมที่เป็นอกุตล เราควรทำกุตล ควรทำกุตลอะไร เราควรงดเว้นปาณาติบาต ควรสมათานกุตลธรรมนี้แล้วประพฤติ เขาจักงดเว้นจากปาณาติบาต จักสมათานกุตลธรรมนี้แล้วประพฤติ เพราะเหตุที่สมათานกุตลธรรม เขาจักเจริญด้วยอายุและวรรณะ จะเขียนลงเป็นหมายเลขตามอายุของมนุษย์เพื่อให้สังเกตได้ง่ายตามลำดับดังนี้

“๑. บุตรของมนุษย์ทั้งหลายที่มีอายุ ๑๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒๐ ปี ฯ ลำดับนั้นสัตว์เหล่านั้นจักมีความคิดอย่างนี้ว่า เราเจริญด้วยอายุและวรรณะ เพราะเหตุที่สมათานกุตลธรรม อย่ากระนั้นเลย เราควรทำกุตลยิ่งขึ้นไป ควรทำกุตลอะไร เราควรงดเว้นจากอทินนาทาน ควรงดเว้นจากกาเมสุมิจฉาจาร ควรเว้นจากมุสาวาท ควรงดเว้นจากปิสุณาวาจา ควรงดเว้นจากผรุสวาจา ควรงดเว้นจากสัมผัปปลาปะ ควรละอภิชฌา ควรละพยาบาท ควรละมัจฉาทิฐิ ควรละธรรม ๓ ประการ คือ อธรรมราคะ วิสมโลภ มิจฉาธรรม อย่ากระนั้นเลยเราควรปฏิบัติชอบในมารดา ควรปฏิบัติชอบในบิดา ควรปฏิบัติชอบในสมณะ ควรปฏิบัติชอบในพราหมณ์ควรประพฤติอ่อนน้อมต่อท่านผู้ใหญ่ในตระกูล ควรสมათานกุตลธรรมนี้แล้วประพฤติ เขาเหล่านั้นจักปฏิบัติชอบในมารดา ปฏิบัติชอบในบิดา ปฏิบัติชอบในสมณะ ปฏิบัติชอบในพราหมณ์ประพฤติอ่อนน้อมต่อท่านผู้ใหญ่ในตระกูล จักสมათานกุตลธรรมนี้แล้วประพฤติ เขาเหล่านั้นจักเจริญด้วยอายุและวรรณะยิ่งขึ้นคือ

๒. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๔๐ ปี

๓. บุตรของคนผู้มีอายุ ๔๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๘๐ ปี

^{๒๐}ดูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๘๑-๘๓/๔๙-๕๐, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๘๑-๘๓/๖๐-๖๑.

๔. บุตรของคนผู้มีอายุ ๘๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๑๖๐ ปี
๕. บุตรของคนผู้มีอายุ ๑๖๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๓๒๐ ปี
๖. บุตรของคนผู้มีอายุ ๓๒๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๖๔๐ ปี
๗. บุตรของคนผู้มีอายุ ๖๔๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๑,๒๘๐ ปี
๘. บุตรของคนผู้มีอายุ ๑,๒๘๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒,๕๖๐ ปี
๙. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒,๕๖๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๕,๑๒๐ ปี
๑๐. บุตรของคนผู้มีอายุ ๕,๑๒๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๑๐,๒๔๐ ปี
๑๑. บุตรของคนผู้มีอายุ ๑๐,๒๔๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒๐,๔๘๐ ปี
๑๒. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒๐,๔๘๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๔๐,๙๖๐ ปี”^{๒๑}

๓. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสังคมมนุษย์ด้านเจริญ ในพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านเจริญหรือฝ่ายวิวัฒนาการศีลธรรม คือ มนุษย์ที่รอดชีวิตเหล่านั้น เกิดความเข็ดหลาบมีเหตุการณ์สันถรรพณ์กับนี่เป็นอนุหาทรณ์สอนใจและคิดได้ว่า เราถึงความสิ้นญาติอย่างใหญ่เห็นปานนี้ เพราะชอบใจธรรมที่เป็นอกุศล อย่างกระนั้นเลย เราควรทำกุศลควรทำกุศลอะไร เราควรงดเว้นปาณาติบาต ควรถือเอากุศลธรรมนี้แล้วประพฤติ เขาจักงดเว้นจากปาณาติบาต เพราะเหตุที่สมาทานกุศลธรรม เขาจักเจริญด้วยอายุและวรรณะ ตามลำดับดังนี้

๑. บุตรของมนุษย์ทั้งหลายที่มีอายุ ๑๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒๐ ปี เราควรทำกุศลต่างๆ ขึ้นไป ควรทำกุศลอะไร เราควรงดเว้นจากอกุศลนาทาน ควรงดเว้นจากกาเมสุมิจนจาร ควรงดเว้นจากปิสุณาวาจา ควรงดเว้นจากผรุสวาจา ควรงดเว้นจากสัมผัปปลาปะ ควรละอกุศล ควรละพยาบาท ควรละมิจนาทิฐิ ควรละธรรม ๓ ประการ คือ อธรรมราคะวิสมโลภะ มิจฉาธรรม อย่างกระนั้นเลยเราควรปฏิบัติชอบในมารดา ควรปฏิบัติชอบในบิดา ควรปฏิบัติชอบในสมณะ ควรปฏิบัติชอบในพราหมณ์ ควรประพฤติอ่อนน้อมต่อท่านผู้ใหญ่ในตระกูลควรสมาทานกุศลธรรมนี้แล้วประพฤติ เขาเหล่านั้นจักปฏิบัติชอบในมารดาปฏิบัติชอบในบิดาปฏิบัติชอบในสมณะ ปฏิบัติชอบในพราหมณ์ประพฤติอ่อนน้อมต่อท่านผู้ใหญ่ในตระกูล จักสมาทานกุศลธรรมนี้แล้วประพฤติ เพราะเหตุที่สมาทานกุศลธรรมเหล่านั้น เขาเหล่านั้นจักเจริญด้วยอายุและวรรณะ

๒. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๔๐ ปี
๓. บุตรของคนผู้มีอายุ ๔๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๘๐ ปี
๔. บุตรของคนผู้มีอายุ ๘๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๑๖๐ ปี
๕. บุตรของคนผู้มีอายุ ๑๖๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๓๒๐ ปี

^{๒๑}ดูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๑๐๔-๑๐๕/๖๒-๖๔, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๑๐๔-๑๐๕/๗๕-

๖. บุตรของคนผู้มีอายุ ๓๒๐ ปีจักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๖๔๐ ปี
๗. บุตรของคนผู้มีอายุ ๖๔๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒,๐๐๐ ปี
๘. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒,๐๐๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๔,๐๐๐ ปี
๙. บุตรของคนผู้มีอายุ ๔,๐๐๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๘,๐๐๐ ปี
๑๐. บุตรของคนผู้มีอายุ ๘,๐๐๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒๐,๐๐๐ ปี
๑๑. บุตรของคนผู้มีอายุ ๒๐,๐๐๐ ปีจักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๔๐,๐๐๐ ปี
๑๒. บุตรของคนผู้มีอายุ ๔๐,๐๐๐ ปี จักมีอายุเจริญขึ้นถึง ๘๐,๐๐๐ ปี^{๒๒}

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสังคมมนุษย์ด้านเสื่อม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสังคมมนุษย์ด้านเสื่อมในจกักวัดติสุตร แบ่งได้เป็น ๒ ระดับ คือ ระดับอกุศลกรรมบถ ๑๐ และ ระดับเกินกว่าอกุศลกรรมบถอีก ๗ ประการ ดังนี้

๔.๑ ระดับอกุศลกรรมบถ ๑๐ พระเจ้าจักรพรรดิทัฬหเนมิ ถึง องค์ที่ ๗ ได้ทรงปฏิบัติจกักวัดติสุตร ๕ หรือ ๑๒ ประการด้วยดีตลอดมา บ้านเมืองจึงผาสุกยั่งยืนยาวนาน จนมาพลาดในองค์ที่ ๘ พระองค์ไม่ปฏิบัติตามจกักวัดติสุตรหรือปฏิบัติไม่ครบถ้วน จึงเกิดความเสื่อมตามลำดับรายละเอียดเรื่องนี้ ผู้วิจัยกล่าวไว้โดยละเอียดแล้วในประเด็นที่ผ่านมา สรุปได้ว่า ความขัดสนถึงความแพร่หลายสะท้อนถึงความไม่เจริญของสังคมที่เกิดจากผู้ปกครองไม่ทำหน้าที่ตนตามจกักวัดติสุตร ส่วนศาสตร์ถึงความแพร่หลาย สะท้อนถึงความโหดร้ายและเลวร้ายทั้งฝ่ายปกครองและฝ่ายผู้ถูกปกครอง เมื่อพระมหากษัตริย์ไม่พระราชทานทรัพย์ให้แก่คนที่ไม่มีทรัพย์ ความขัดสนก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่อความขัดสนถึงความแพร่หลาย อทินนาทานก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่ออทินนาทานถึงความแพร่หลาย ศัสตราก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่อศัสตราถึงความแพร่หลาย ปาณาติบาตก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่อปาณาติบาตถึงความแพร่หลาย มุสวาทก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่อมุสวาทถึงความแพร่หลาย แม้อายุและวรรณะของสัตว์เหล่านั้นก็เสื่อมถอยจาก ๘๐,๐๐๐ ปี ก็มีอายุถอยลง เหลือ ๕๐๐ ปีตามลำดับดังนี้^{๒๓}

๔.๒ อกุศลกรรมบถอื่นอีก ๗ ประการ ในพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านเสื่อมที่เกินจากอกุศลกรรมบถอีก ๗ ประการ เริ่มจากเมื่อมนุษย์มีอายุ ๕๐๐ ปี ธรรม ๓ ประการคือ ๑.อธรรม ๒.วิสมโลภะ ๓.มิจฉาธรรม ก็ได้ถึงความแพร่หลาย เมื่อธรรม ๓ ประการถึงความแพร่หลาย แม้อายุและวรรณะของสัตว์เหล่านั้นก็เสื่อมถอย จากบุตรของมนุษย์ที่มีอายุ ๕๐๐ ปี ลงมาจนถึงมีอายุ ๑๐ ปี จกัมีสัตว์พันธุ์กลับสิ้น ๗ วัน มนุษย์เหล่านั้นจักกลับได้ความสำคัญกันเองว่าเป็นเนื้อ ศัสตรา

^{๒๒} ดูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๑๐๔-๑๐๗/๖๒-๖๕, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๑๐๔-๑๐๗/๗๕-

๗๙.

^{๒๓} ดูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๙๔-๑๐๐/๕๘-๖๐, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๙๔-๑๐๐/๗๐-

๗๒.

ทั้งหลายอันคมจักปรากฏมีในมือของพวกเขา พวกเขาจะฆ่ากันเองด้วยศัสตราอันคมนั้นโดยสำคัญว่า
 นี้เนื้อ^{๒๔} อรรถกถากล่าวไว้อย่างนี้ คล้ายกับสำนวนไทยที่ว่า ที่สะอาดนักปราษณูมาเกิด ที่สกปรก สัตว์
 นรกมาเกิด ในความหมายที่ลึกกว่า ถ้าพ่อแม่ดี คนดีก็มาเกิด ถ้าพ่อแม่ไม่ดี คนไม่ดีก็มาเกิด ผู้วิจัยเห็น
 ว่ายังมีความหมายลึกไปถึง กรรมจัดสรรให้มาเกิด ที่เรามีพ่อแม่เป็นคนนี้ อาชีพนี้จิตใจเป็นอย่างนี้ จึง
 มิใช่เรื่องบังเอิญ แต่เป็นเพราะกรรมที่จำแนกและจัดสรรให้ ทำไมกรรมจึงมีอำนาจที่จะทำอย่างนั้น
 คำตอบตามแบบพุทธคือ กรรมนิยามได้อำนาจจากกรรมนิยามนั่นเอง ส่วนวิทยาศาสตร์และการแพทย์
 จะตอบว่า เกี่ยวกับโครงสร้างยีนส์ พันธุกรรมและดีเอ็นเอของมนุษย์เพื่อให้มีอายุยืนก็ใช้การดูแล
 สุขภาพและรักษาโรค นักประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ใช้วิธีศึกษาพบว่าสังคมมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปตาม
 สถานการณ์และสภาพแวดล้อม

๕. วิภทศัลธรรมที่มีความคล้ายกัน วิภทศัลธรรมบางข้ออาจมีความหมายคล้ายกัน
 จึงควรกล่าวถึง ขอบเขตและความแตกต่างกัน ได้ดังนี้

๑. อธรรมระคะกับสมสูไม่เลือกหน้า อธรรมระคะคือความกำหนดที่ผิดธรรม หมายถึง
 ความกำหนดในบุคคลที่ไม่ควรกำหนด เช่น ลูกมีความกำหนดในพ่อแม่ หรือพ่อแม่มีความกำหนดใน
 ลูก เป็นต้น จะคล้ายกับข้อสมสูไม่เลือกหน้า ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสอดคล้องกัน แต่ข้อแรกยังเป็นเพียง
 ความกำหนดในใจ ไม่ได้ปฏิบัติตามความกำหนดนั้น คือเป็นเพียงความรู้สึกในใจ แต่หากปฏิบัติกันจน
 สังคมยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติก็จะกลายเป็นข้อหลังคือสมสูไม่เลือกหน้าไปในที่สุด๒. อภิชฌากับวิ
 สมโลภะ อภิชฌาคือโลภเพ่งเล็งวัตถุของคนอื่นด้วยความอยากได้ การวางแผนฉ้อโกงเบียดบังจะ
 ตามมาจากอภิชฌานี้ ส่วนวิสมโลภะคือความโลภจัด โลภแบบโรคจิตหรือโลภแบบร้อนวิชา หมายถึง
 โลภแม้ในสิ่งที่มีอาจจะมีได้ จะเห็นว่า วิสมโลภะมีความรุนแรงในการทำร้ายจิตใจมนุษย์สูงกว่าอภิชฌา
 เป็นไปได้ใหม่ว่า การมีอติมานะมาก คือถือตัวจัดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความโลภแบบวิสมโลภะขึ้นมา นี้
 แสดงถึงว่า จิตที่มีวิสมโลภะครอบงำจะหยาบกว่าจิตที่มีอภิชฌาครอบงำ และที่น่าวิเคราะห์ก็คือ ทำไม
 อทินนาทานจึงมาก่อนอภิชฌาและวิสมโลภะ ถ้าเป็นในคนคนเดียว อทินนาทานย่อมมาหลังเป็นแน่
 แต่ในโลกนี้หรือสถานการณ์ตามพระสูตรนี้ อทินนาทานมาก่อนคือเป็นที่ทราบแพร่หลายก่อนนั่นเอง

๓. ไม่ปฏิบัติชอบในมารดาบิดาและในสมณพราหมณ์ กับไม่อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ในตระกูล
 สองประการนี้แทบจะกลืนเป็นเรื่องเดียวกัน คนละเลยการปฏิบัติในมารดาบิดาหรือนักบวชผู้มีศีล คือ
 ไม่เลื่อมใสไม่ให้ความเคารพต่อท่านเหล่านี้ ประเด็นนี้ชวนให้คิดมากกว่า ข้อนี้ถึงความแพร่หลายแล้วหรือ
 ยัง เพราะคนที่ทอดทิ้งพ่อแม่ก็จะไม่ได้รับการสรรเสริญในที่สาธารณะ แต่เมื่อมองในระดับโลก ก็ต้อง

^{๒๔}ดูรายละเอียดใน ที.ปา.(บาลี) ๑๑/๑๐๑-๑๐๔/๖๐-๖๒, ที.ปา.(ไทย) ๑๑/ ๑๐๑-๑๐๔/๗๒-

ยอมรับว่าสิ่งนี้แพร่หลายแล้ว ก็จะคล้ายกับความไม่อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ในตระกูล อาจใช้สิ่งอื่นมาเป็นเกณฑ์แทนความเป็นผู้ใหญ่ เช่น ความมีเงินมากกว่า มีตำแหน่งสูงกว่าหรือกระทั่งมีความรู้มากกว่า

๔. ปาณาติบาต พยาบาทกับเคียดแค้นฆ่าไม่เลือกใคร ปาณาติบาตคือ ทูบตี ทำร้ายร่างกาย กระทั่งเช่นฆ่าให้เสียชีวิต พยาบาทคือผูกใจเจ็บแค้น แต่ยังเป็นเพียงความคั่งแค้นอยู่ภายใน แต่เคียดแค้นฆ่าไม่เลือกใครนั้น ออกมาเป็นการกระทำทางกาย เท่ากับสองอย่างแรกส่งเสริมให้เกิดอย่างหลัง ทั้งสามข้อนี้ ปาณาติบาต คือโลกรู้จักว่า การฆ่ากันเป็นอย่างนี้ พยาบาท คือผูกใจเจ็บแค้นไว้ สองอย่างนี้ยังเลือกกว่าทำกับใคร ใครควรฆ่า ใครไม่ควรฆ่า ใครควรพยาบาทใครไม่ควรพยาบาท แต่เคียดแค้นฆ่าไม่เลือกใครนั้น คงเกิดในยุคที่ศีลธรรมของมนุษย์เสื่อมถึงที่สุดก่อนยุคมิลลีนี้นี้เอง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสังคมมนุษย์ในจักกวัตตีสู่ตรมี ๑๗ ประการ คือ ๑. งดเว้นปาณาติบาต, ๒. งดเว้นจากอกุศลนาทาน, ๓. งดเว้นจากกาเมสุมิฉฉาจาร, ๔. งดเว้นจากมุสาวาท, ๕. งดเว้นจากปิสุณาวาจา, ๖. งดเว้นจากผรุสวาจา, ๗. งดเว้นจากสัมผัปปลาปะ, ๘. ละอภิชฌา, ๙. ละพยาบาท, ๑๐. ควบละมิฉฉาทิฐิ, ๑๑. ละอธรรมราคะ, ๑๒. ละวิสมโลภะ, ๑๓. ละมิฉฉาธรรม, ๑๔. ปฏิบัติชอบในมารดาบิดาและในสมณะพราหมณ์, ๑๕. การประพฤติอ่อนน้อมต่อท่านผู้ใหญ่ในตระกูล, ๑๖. งดเว้นการสมสู่ไม่เลือกหน้า, ๑๗. งดเว้นการเคียดแค้นฆ่าไม่เลือกคน

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ จิราพัชร อินทะริง ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลาวิทยา “กรุงเทพฯอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑๘ ผลการศึกษา พบว่า (๑) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลาวิทยา “กรุงเทพฯอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑๘ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และในด้านความอดทนโดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับสูงหรือมาก (๒) การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕^{๒๕}

๒.๕.๒ พระเลวีตร อธิปญโญ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ใน ๘ ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๗ และจำแนกรายด้าน ดังนี้ (๑) ด้านความซื่อสัตย์โดย

^{๒๕} จิราพัชร อินทะริง, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลาวิทยา “กรุงเทพฯอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑๘”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๗๗.

รวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๓ (๒) ด้านความประหยัดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๔ (๓) ด้านความเชื่อสัจยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๖ (๔) ด้านความมีวินัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๗ (๕) ด้านความกตัญญูทเวทีโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๔ (๖) ด้านความเสียสละโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๒ (๗) ด้านความสามัคคีโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๔ และ (๘) ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๒ และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครอง มีรายละเอียด ดังนี้ (๑) นักเรียนที่มี อายุ ต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ๘ ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (๒) นักเรียนที่ระดับชั้น ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ๘ ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (๓) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ๘ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ (๔) นักเรียนที่มีรายได้ผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ๘ ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน ดังนี้^{๒๖}

ด้านความขยัน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความขยันไม่แตกต่างกัน

ด้านความประหยัด พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มี อายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความขยัน แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบ อายุ พบว่า นักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบในระดับชั้นที่ต่างกัน พบว่า ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความประหยัดไม่แตกต่างกัน เกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความประหยัดไม่แตกต่างกัน

^{๒๖} พระเลวัตร อธิปัญญา, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๓๗-๑๔๐.

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี ที่มีอายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครอง ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบด้านอายุ พบว่า มากที่สุด คือ อายุ ๑๔-๑๕ ปี รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๑๖-๑๗ ปี และน้อยที่สุด คืออายุ ๑๘ ปีขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบระดับชั้น พบว่า มากที่สุด คือระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๔ รองลงมา คือ มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และน้อยที่สุด คือมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ เมื่อเปรียบเทียบเกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มี เกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ด้านความมีวินัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรี อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี ที่มี อายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีวินัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖โรงเรียนสตรีนันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรีที่มีอายุระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ด้านความเสียสละ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนันทบุรีอำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี ที่มีอายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความเสียสละต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุระหว่าง ๑๔-๑๕ ปี แตกต่างกับที่มี อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบระดับชั้น พบว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แตกต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แตกต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบเกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อเปรียบเทียบรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเสียสละไม่แตกต่างกัน

ด้านความสามัคคี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนันทบุรีอำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี ที่มีอายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความสามัคคีต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความสามัคคีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบระดับชั้น พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความสามัคคี

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบ เกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความสามัคคีไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบ รายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความเสียสละไม่แตกต่างกัน

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มี อายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒.๕.๓ พระพงษ์สวัสดิ์ ปัญญาวิโร ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียน มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยรวมทั้ง ๘ ด้าน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๓.๙๙ พิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า (๑) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๗๒ (๒) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๔.๐๒ (๓) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๔.๒๕ (๔) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวทีในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๔.๒๓ (๕) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๙๗ (๖) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความประหยัดในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๙๙ (๗) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๙๖ และ (๘) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียรอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๗๗^{๒๗}

๒.๕.๔. ยุพิน แซ่เฮียบ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๘ และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังนี้ (๑) ด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๐ (๒) ด้านความขยัน

^{๒๗} พระพงษ์สวัสดิ์ ปัญญาวิโร, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕๘-๑๕๙.

อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๔ (๓) ด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๘๔ (๔) ด้านความประหยัด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๗ (๕) ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ (๖) ด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๒ (๗) ด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๔ (๘) ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๗ (๙) ด้านการเสียสละ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๒ (๑๐) ด้านความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๕ (๑๑) ด้านกตัญญูทวดเวที อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๘ (๑๒) ด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ และ (๑๓) ด้านความเป็นผู้มีวิวัฒนาการและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๑^{๒๘}

๒.๕.๕ วีระวัฒน์ ศรีจำรัส ได้ศึกษา “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษา พบว่า (๑) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง ๙ ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (๒) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตาม เพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๒๙}

๒.๕.๖ สุกัญญา พรรณผัก ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่า ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๓.๙๑ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า (๑) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเท่ากับ ๓.๔๘ (๒) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๓.๖๗ (๓) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๔.๒๐ (๔) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความประหยัด อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๓.๘๖ (๕) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนน

^{๒๘} ยุพิน แซ่เฮี้ยบ, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐๗-๑๐๘.

^{๒๙} วีระวัฒน์ ศรีจำรัส “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘). หน้า ๙๗.

เท่ากับ ๔.๐๒ และ (๖) นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวที อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ ๔.๒๔^{๓๐}

๒.๕.๗ สมเชาว์ ศรีศักดิ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษา พบว่า (๑) นักเรียนมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ ด้านความขยัน ด้านอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ด้านความกตัญญูทเวที ด้านความยุติธรรม ด้านความเป็นผู้มีวิวัฒนาการ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความประหยัด นักเรียนชายอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนหญิง อยู่ในระดับน้อย ด้านความสามัคคี ความเสียสละ และด้านความเมตตากรุณา นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง อยู่ในระดับน้อย กรณีจำแนกตามที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ และเมตตากรุณา อยู่ในระดับน้อย และ (๒) นักเรียนชาย และหญิง และนักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๓๑}

จากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำมาเสนอแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และจะศึกษาในด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน และเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาค้นคว้า ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้พบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ที่มีผลมาจากปัจจัยภายในในโรงเรียน และภายในครอบครัวซึ่งเป็นปัญหาเด็กนักเรียนกับสถานภาพของครอบครัว เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บทบาทและสถานภาพความเป็นครอบครัว มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งทางกาย อารมณ์ และสังคม อีกทั้งในเรื่องของกระบวนการจัดการศึกษา การจัดอบรมบ่มนิสัยเด็กนักเรียนของโรงเรียน ปัญหาทางความประพฤติของเด็กบางกลุ่มที่พบเห็นอยู่ขณะนี้ นับว่าเป็นภัยร้ายแรงต่อตัวเด็กเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคม

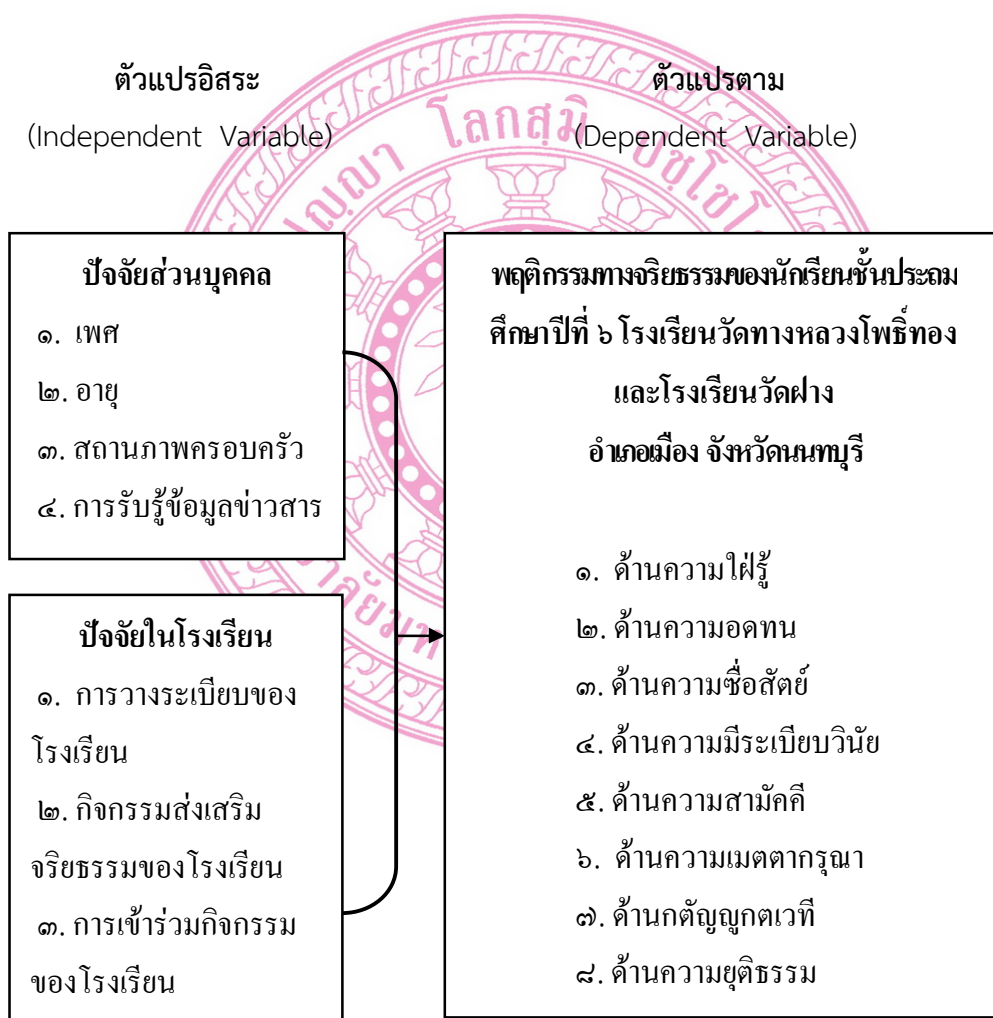
^{๓๐} สุบุญนำ พรรณผัก, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔, หน้า ๑๐๖-๑๐๗.

^{๓๑} สมเชาว์ ศรีศักดิ์, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๓๑.

มากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ประมวลแนวคิดและสรุปเป็นแนวทางนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการ ศึกษา ค้นคว้า ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ประมวลแนวคิดและสรุปเป็นกรอบแนวคิด เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน (๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

โดยใช้วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จากนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

๓.๒ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๒ โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัด

ฝาง จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐ คน โดยจำแนกออกเป็นนักเรียนของโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง จำนวน ๑๐๔คน และของโรงเรียนวัดฝาง จำนวน ๑๒๖ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ และเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษาพร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้งานจริง โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสถานภาพครอบครัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย การวางระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง๘ ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความมุงดีธรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ๕ ระดับ^๑ จำนวน ๓๒ ข้อ ซึ่งประกอบด้วย เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ที่กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษา โดยกำหนดระดับการปฏิบัติไว้ ดังนี้

^๑ สรชัย พิศาลบุตร. การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ ๕
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ ๔
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ ๓
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ ๒
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ ๑

ตอนที่ ๔ ปัญหา ข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นลักษณะปลายเปิด (Open Ended Question)

๓.๔ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาว่าตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาหรือไม่เพียงพอ และปรับปรุงให้เหมาะสม

๓. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ ดร. สกาวรัตน์ ธรรมภักซ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมภักซ์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน (รายชื่อแสดงในภาคผนวก ข. หน้า ๗๕) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ถ้อยคำ และความเที่ยงตรงในเนื้อหาความสอดคล้องของข้อความในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruency: IOC) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+๑ หมายถึง สอดคล้องข้อความสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความจะวัดได้

-๑ หมายถึง ไม่สอดคล้องข้อความไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามในแต่ละข้อ

โดยใช้สูตรในการคำนวณ
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence)

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนในเนื้อหาแต่ละข้อคำถาม

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยที่ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ ๐.๖ ขึ้นไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า ๐.๖ ทุกข้อมาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง ๕ ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ค่า IOC ระหว่าง ๐.๘๐-๑.๐๐

๔. หาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน ๓๐ คน ก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient, 1990)^๒ โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability coefficient) จากสถิติการวิเคราะห์แบบสอบถามในภาพรวมทั้งฉบับได้เท่ากับ ๐.๘๑๖ แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, ๒๕๕๑)^๓

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอลงชื่อจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ เครื่องมือการวิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และ โรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปตามโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๒ โรงเรียน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๓๐ ฉบับ และเก็บแบบสอบถาม กลับคืนมาด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว

^๒Cronbach, L.J. *Essentials of psychological testing*. New York: Harper Collins, 1990.

^๓กัลยา วานิชย์บัญชา, การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ (กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑๒.

๓. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยจัดหมวดหมู่ข้อมูลในแบบสอบถาม กำหนดรหัส ลงบันทึกข้อมูล และนับจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้ครบทั้ง ๒๓๐ ฉบับ ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว

๔. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางสถิติ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา และผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าต่างๆ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติตามวัตถุประสงค์ และสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

๑. ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) โดยนำข้อมูลตัวเลขที่ได้มารวบรวม แล้ววิเคราะห์หาความถี่

๒. ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หาความถี่ มาหาค่าร้อยละของทุกข้อคำถามเป็นรายชื่อ

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑. ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ด้วยการรวมคะแนนแต่ละข้อเข้าด้วยกัน และทำการแจกแจงความถี่ของคะแนน แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๘ ด้าน โดยการใช้แบบอิงเกณฑ์ของ สรชัย พิศาลบุตร^๙ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
๔.๒๑ - ๕.๐๐	พฤติกรรมทางจริยธรรมมากที่สุด
๓.๔๑ - ๔.๒๐	พฤติกรรมทางจริยธรรมมาก
๒.๖๑ - ๓.๔๐	พฤติกรรมทางจริยธรรมปานกลาง
๑.๘๑ - ๒.๖๐	พฤติกรรมทางจริยธรรมน้อย
๑.๐๐ - ๑.๘๐	พฤติกรรมทางจริยธรรมน้อยที่สุด

^๙สรชัย พิศาลบุตร, การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

๒. ใช้วิธีการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้สถิติที (t-test) และเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีจำแนกตาม เพศ อายุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และนำเสนอในรูปแบบตารางการบรรยาย

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นคำร้อยละ

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอโดยใช้สถิติคำร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency), ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวิเคราะห์ความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

๒. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยสถิติจะทดสอบ (t-test) ในการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ ๒ กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกััน (๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน

ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นสรุปผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม เพศ (n = ๒๓๐)

จำแนกตามเพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	๑๒๔	๕๓.๙
ชาย	๑๐๖	๔๖.๑
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า นักเรียนเป็นหญิง จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙
รองลงมา เป็นชาย จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑

ตารางที่ ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม อายุ (n = ๒๓๐)

จำแนกตามอายุ	จำนวน	ร้อยละ
๙ - ๑๐ ปี	๔๐	๑๗.๔
๑๑-๑๔ ปี	๑๘๘	๘๑.๗
๑๕ ปีขึ้นไป	๒	๐.๙
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า นักเรียนมีอายุอยู่ระหว่าง ๑๑-๑๔ ปี จำนวน ๑๘๘ คน คิดเป็น
ร้อยละ ๘๑.๗ รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง ๙ - ๑๐ ปี จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔ และมี
อายุอยู่ตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙

ตารางที่ ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (n = ๒๓๐)

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
- จากครอบครัว	๒๘	๑๒.๒
- จากโรงเรียน	๑๖๕	๗๑.๗
- จากครอบครัวและโรงเรียน	๓๗	๑๖.๑
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารจากโรงเรียน จำนวน ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗ รองลงมา มีการรับรู้ข่าวสารจากครอบครัวและโรงเรียน จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ และมีการรับรู้ข่าวสารจากครอบครัว จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒

ตารางที่ ๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว (n = ๒๓๐)

สถานภาพครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
- อยู่ร่วมกับบิดา	๑๖	๖.๙
- อยู่ร่วมกับมารดา	๓๗	๑๖.๑
- อยู่ร่วมกับบิดาและมารดา	๑๗๗	๗๗.๐
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า นักเรียนมีสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกับบิดาและมารดา จำนวน ๑๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ รองลงมา มีสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกับมารดา จำนวน ๓๗ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ และมีสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกับบิดา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านการวางระเบียบของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน และด้านการร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการวางระเบียบของโรงเรียน
(n = ๒๓๐)

การวางระเบียบของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
- มีการวางระเบียบของโรงเรียน	๒๒๘	๙๙.๓
- ไม่มีการวางระเบียบของโรงเรียน	-	-
- ไม่แน่ใจว่ามีการวางระเบียบของโรงเรียน	๒	๐.๗
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า นักเรียนทราบว่ามีการวางระเบียบของโรงเรียน จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓ และรองลงมานักเรียนที่ไม่แน่ใจว่ามีการวางระเบียบของโรงเรียน จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗

ตารางที่ ๔.๖ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน (n = ๒๓๐)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
- มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	๒๒๗	๙๘.๗
- ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	-	-
- ไม่แน่ใจว่ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	๓	๑.๓
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า นักเรียนทราบว่ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน จำนวน ๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗ และนักเรียนที่ไม่แน่ใจว่ามีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

ตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ของโรงเรียน (n = ๒๓๐)

การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
- มีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	๒๒๑	๙๖.๑
- ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	-	-
- มีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเป็นบางครั้ง	๙	๓.๙
รวม	๒๓๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า นักเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน จำนวน ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑ และมีนักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเป็นบางครั้ง จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๓.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ และด้านความยุติธรรม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ ถึง ตารางที่ ๔.๑๕ มีดังนี้

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความใฝ่รู้

ด้านความใฝ่รู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน	๓.๕๔	๐.๘๙๘	มาก
- นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ในสถานที่ต่างๆ เช่น หอสมุดและจากสื่อแขนงต่างๆ	๓.๗๗	๐.๘๖๖	มาก
- นักเรียนจะเลือกรายการโทรทัศน์ที่เป็นข่าวสารคดีมากกว่ารายการอื่น	๓.๙๑	๑.๑๔๘	มาก
- นักเรียนซักถาม หรือพูดคุยในเรื่องการเรียนรู้กับเพื่อน หรือครูเป็นประจำ	๓.๖๓	๑.๐๘๓	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๗๑	๐.๖๖๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนจะเลือกรายการโทรทัศน์ที่เป็นข่าวสารคดีมากกว่ารายการอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๑ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ในสถานที่ต่างๆ เช่น หอสมุดและจากสื่อแขนงต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๗ นักเรียนซักถาม หรือพูดคุยในเรื่องการเรียนรู้กับเพื่อน หรือครูเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ และนักเรียนใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความอดทน

ด้านความอดทน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนไม่แสดงกริยาอาการที่เบื่อหน่าย			
ต่อการทำกิจกรรมใดๆ เป็นหมู่คณะ	๓.๖๔	๑.๓๐๔	มาก
- เมื่อมีคนขัดใจนักเรียนจะไม่โกรธ			
และทำลาย หรือขว้างปาสิ่งของ	๓.๕๖	๑.๑๖๑	มาก
- เมื่อนักเรียนพบอุปสรรคปัญหาในการทำงานนักเรียนจะหาปรึกษาครู หรือผู้ใหญ่ก่อนเสมอ	๔.๒๒	๐.๙๓๙	มากที่สุด
- นักเรียนอยากได้สิ่งใดนักเรียนจะอดทนและรอคอยได้	๔.๒๘	๐.๙๘๓	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๙๓	๐.๖๑๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความอดทน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๓

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒ ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนอยากได้สิ่งใดนักเรียนจะอดทนและรอคอยได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๘ เมื่อนักเรียนพบอุปสรรคปัญหาในการทำงานนักเรียนจะหาปรึกษาครู หรือผู้ใหญ่ก่อนเสมอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ และรองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนไม่แสดงกริยาอาการที่เบื่อหน่ายต่อการทำกิจกรรมใดๆ เป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ เมื่อมีคนขัดใจนักเรียนจะไม่โกรธและทำลาย หรือขว้างปาสิ่งของ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความซื่อสัตย์

ด้านความซื่อสัตย์	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน	๓.๗๘	๑.๒๖๑	มาก
- นักเรียนเก็บของได้จะส่งครูเพื่อ ตามหาเจ้าของ	๔.๓๖	๐.๙๖๒	มากที่สุด
- เมื่อแม่ให้ไปซื้อของ นักเรียนจะ คืนเงินทอนให้แม่เสมอ	๓.๙๓	๑.๑๖๑	มาก
- เมื่อนักเรียนยืมของเพื่อนมาใช้ แล้วส่งคืนเพื่อนเสมอ	๔.๔๓	๐.๙๔๘	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๔.๑๓	๐.๖๒๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒ ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่
เมื่อนักเรียนยืมของเพื่อนมาใช้แล้วส่งคืนเพื่อนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓ และนักเรียนเก็บของได้
จะส่งครูเพื่อตามหาเจ้าของ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖ รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ข้อ
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เมื่อแม่ให้ไปซื้อของ นักเรียนจะคืนเงินทอนให้แม่เสมอ มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ๓.๙๓ และนักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความมีระเบียบวินัย

ด้านความมีระเบียบวินัย	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียนได้อย่างถูกต้อง	๔.๑๘	๐.๘๕๔	มาก
- นักเรียนส่งงานตามกำหนด และทำงานด้วยความตั้งใจ	๓.๔๕	๑.๑๕๖	มาก
- นักเรียนมีวินัยในการดูแลชีวิตประจำวัน ของตนเอง ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด ได้เรียบร้อยไม่ต้องมีใครเตือน	๓.๗๑	๑.๐๕๗	มาก
- นักเรียนจะข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ	๓.๘๙	๑.๐๕๓	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๘๐	๐.๖๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๐

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่
นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ รองลงมา ได้แก่
นักเรียนจะข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๙ นักเรียนมีวินัยในการดูแล
ชีวิตประจำวันของตนเอง ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดได้เรียบร้อยไม่ต้องมีใครเตือน มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ๓.๗๑ และนักเรียนส่งงานตามกำหนดและทำงานด้วยความตั้งใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๕
ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความสามัคคี

ด้านความสามัคคี	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนเต็มใจช่วยเพื่อนทำความสะอาด ห้องเรียนด้วยใจเสมอ	๓.๗๖	๑.๑๑๒	มาก
- นักเรียนช่วยทำงานกลุ่มอย่างแข็งขัน ไม่เอาเปรียบเพื่อน	๓.๗๒	๐.๙๑๗	มาก
- นักเรียนมักร่วมมือกับเพื่อนๆ เพื่อทำกิจกรรมทางโรงเรียนเสมอ	๔.๑๙	๐.๙๘๖	มาก
- นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนา โรงเรียนตามนโยบายที่กำหนด	๔.๑๘	๐.๗๙๙	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๙๙	๐.๖๒๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความสามัคคี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๙

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมในด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียน
มักร่วมมือกับเพื่อนๆ เพื่อทำกิจกรรมทางโรงเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙ รองลงมา ได้แก่
นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ นักเรียน
เต็มใจช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนด้วยใจเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ และนักเรียนช่วย
ทำงานกลุ่มอย่างแข็งขันไม่เอาเปรียบเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความเมตตากรุณา

ด้านความเมตตากรุณา	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่กระทำผิด เมื่อเพื่อนมีสำนึกได้	๔.๐๑	๑.๐๔๓	มาก
- นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอ กว่าเสมอ	๓.๘๕	๑.๑๒๗	มาก
- นักเรียนรู้สึกยินดี เมื่อเพื่อนได้รับรางวัล	๔.๐๘	๐.๙๕๑	มาก
- นักเรียนจะแบ่งปันอาหารหรือสิ่งของ ให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่มี	๔.๐๓	๑.๑๒๑	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๙๙	๐.๗๗๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๙

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่
นักเรียนรู้สึกยินดี เมื่อเพื่อนได้รับรางวัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนจะแบ่งปัน
อาหารหรือสิ่งของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่มี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๓ นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่กระทำผิด
เมื่อเพื่อนมีสำนึกได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ และนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอกว่าเสมอ มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความมกตัญญูทเวที

ด้านความมกตัญญูทเวที	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- เมื่อถูกพ่อแม่ตำหนิหรือทำโทษนักเรียน จะรู้สึกผิด และอยากปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น	๔.๑๒	๐.๙๑๐	มาก
- นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านเพื่อให้พ่อแม่ได้มีเวลาพักผ่อน	๔.๑๘	๑.๐๑๗	มาก
- นักเรียนไม่พูดให้ร้ายครูลับหลัง เมื่อถูกตำหนิ และลงโทษ	๓.๕๑	๑.๐๖๕	มาก
- เมื่อนักเรียนเคยได้รับความช่วยเหลือจาก ผู้อื่นนักเรียนอยากตอบแทน และช่วยเหลือเมื่อ มีโอกาส	๔.๐๕	๐.๙๑๓	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๙๖	๐.๖๙๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความมกตัญญูทเวที โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมในด้านความมกตัญญูทเวที อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่
นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านเพื่อให้พ่อแม่ได้มีเวลาพักผ่อนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
๔.๑๘ รองลงมา ได้แก่ เมื่อถูกพ่อแม่ตำหนิหรือทำโทษนักเรียนจะรู้สึกผิด และอยากปรับปรุงตัวเองให้
ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๒ เมื่อนักเรียนเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นนักเรียนอยากตอบแทน
และช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ และนักเรียนไม่พูดให้ร้ายครูลับหลังเมื่อถูกตำหนิ
และลงโทษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในด้านความยุติธรรม

ด้านความยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
- นักเรียนมักช่วยกันตักเตือนเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กระทำความผิด	๓.๙๗	๐.๙๕๔	มาก
- นักเรียนไม่เคยเป็นพยานเท็จ กรณีที่เพื่อนทะเลาะวิวาทกัน	๓.๕๖	๑.๓๑๕	มาก
- นักเรียนมักจะปรึกษาหรือบอกกล่าว กับครูเมื่อพบเพื่อนๆ ฝ่าฝืนระเบียบโรงเรียน	๓.๙๒	๑.๐๘๔	มาก
- นักเรียนพูดความจริงเสมอ แม้ว่า บางครั้งจะทำได้ยากก็ตาม	๓.๕๙	๑.๐๒๓	มาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน	๓.๗๖	๐.๗๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง
และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความยุติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อ
จริยธรรมในด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียน
มักช่วยกันตักเตือนเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กระทำความผิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๗ รองลงมา ได้แก่ นักเรียน
มักจะปรึกษาหรือบอกกล่าวกับครูเมื่อพบเพื่อนๆ ฝ่าฝืนระเบียบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒
นักเรียนพูดความจริงเสมอ แม้ว่าบางครั้งจะทำได้ยากก็ตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๙ และนักเรียนไม่
เคยเป็นพยานเท็จกรณีที่เพื่อนทะเลาะวิวาทกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ ตามลำดับ

๓.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม เพศ โดยใช้สถิติที (T-test) และเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ และสถานภาพครอบครัวโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : F-test)

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตาม เพศ (n = ๒๓๐)

การเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็น	จำแนกตาม เพศ				
	ชาย	S.D.	หญิง	S.D.	sig
- ด้านความใฝ่รู้	๑๐๖	๐.๗๔๖	๑๒๔	๐.๕๖๘	๐.๐๐๔
- ด้านความอดทน	๑๐๖	๐.๖๙๐	๑๒๔	๐.๕๕๓	๐.๐๑๐
- ด้านความซื่อสัตย์	๑๐๖	๐.๗๑๘	๑๒๔	๐.๕๔๒	๐.๐๐๐
- ด้านความมีระเบียบวินัย	๑๐๖	๐.๖๗๓	๑๒๔	๐.๖๒๗	๐.๐๐๖
- ด้านความสามัคคี	๑๐๖	๐.๖๑๕	๑๒๔	๐.๕๖๓	๐.๐๓๗
- ด้านความเมตตากรุณา	๑๐๖	๐.๗๘๖	๑๒๔	๐.๖๗๐	๐.๐๑๖
- ด้านกตัญญูกตเวที	๑๐๖	๐.๖๕๙	๑๒๔	๐.๖๕๓	๐.๐๒๒
- ด้านความยุติธรรม	๑๐๖	๐.๘๒๗	๑๒๔	๐.๕๙๗	๐.๐๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม เพศ พฤติกรรมทางจริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
จำแนกตาม อายุ (n = ๒๓๐)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	f	Sig.
ด้านความใฝ่รู้	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๖๒	๒	๑.๖๓๑	๓.๗๖๐	๐.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๔๕๙	๒๒๗	๐.๔๓๔		
	รวม	๓.๒๖๒	๒๒๙			
ด้านความอดทน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๑	๒	๐.๐๒๐	๐.๐๕๐	๐.๙๕๑
	ภายในกลุ่ม	๐.๐๔๑	๒๒๗	๐.๑๗๗		
	รวม	๙๒.๕๓๓	๒๒๙			
ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๔๑	๒	๐.๔๗๐	๑.๑๖๖	๐.๓๑๔
	ภายในกลุ่ม	๙๑.๕๘๙	๒๒๗	๐.๔๐๓		
	รวม	๐.๙๔๑	๒๒๙			
ด้านความมีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๗๗	๒	๐.๒๓๘	๐.๕๖๓	๐.๕๗๐
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๒๕๕	๒๒๗	๐.๔๒๔		
	รวม	๙๖.๗๓๓	๒๒๙			
ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๘๒	๒	๐.๑๔๑	๐.๔๐๖	๐.๖๖๗
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๗๘๑	๒๒๗	๐.๓๔๗		
	รวม	๗๙.๐๖๒	๒๒๙			
ด้านความเมตตากรุณา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๘๘	๒	๐.๖๔๔	๑.๒๒๑	๐.๒๙๗
	ภายในกลุ่ม	๙.๗๖๖	๒๒๗	๐.๕๒๘		
	รวม	๑๒๑.๐๕๕	๒๒๙			
ด้านกตัญญูทวดเวที	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๒๖	๒	๒.๐๑๓	๔.๗๔๒	๐.๑๐๑
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๓๔๘	๒๒๗	๐.๔๒๔		
	รวม	๑๐๐.๓๗๔	๒๒๙			
ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๒๕	๒	๑.๗๑๓	๓.๒๕๑	๐.๔๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑๙.๕๗๖	๒๒๗	๐.๕๒๗		
	รวม	๑๒๓.๐๐๑	๒๒๙			

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม อายุ พฤติกรรมทางจริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว (n = ๒๓๐)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	f	Sig.
ด้านความใฝ่รู้	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๖๒	๒	๑.๖๓๑	๓.๗๖๐	๐.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๔๕๙	๒๒๗	๐.๔๓๔		
	รวม	๓.๒๖๒	๒๒๙			
ด้านความอดทน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๑	๒	๐.๐๒๐	๐.๐๕๐	๐.๙๕๑
	ภายในกลุ่ม	๐.๐๔๑	๒๒๗	๐.๔๐๗		
	รวม	๙๒.๕๓๓	๒๒๙			
ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๔๑	๒	๐.๔๗๐	๑.๑๖๖	๐.๓๑๔
	ภายในกลุ่ม	๙๑.๕๘๙	๒๒๗	๐.๔๐๓		
	รวม	๐.๙๔๑	๒๒๙			
ด้านความมีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๗๗	๒	๐.๒๓๘	๐.๕๖๓	๐.๕๗๐
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๒๕๕	๒๒๗	๐.๔๒๔		
	รวม	๙๖.๗๓๓	๒๒๙			
ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๘๒	๒	๐.๑๔๑	๐.๔๐๖	๐.๖๖๗
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๗๘๑	๒๒๗	๐.๓๔๗		
	รวม	๗๙.๐๖๒	๒๒๙			
ด้านความเมตตากรุณา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๘๘	๒	๐.๖๔๔	๑.๒๒๑	๐.๒๙๗
	ภายในกลุ่ม	๑๙.๗๖๖	๒๒๗	๐.๕๒๘		
	รวม	๑๒๑.๐๕๕	๒๒๙			

ตารางที่ ๔.๑๘ (ต่อ)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	f	Sig.
ด้านกตัญญูกตเวที	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๒๖	๒	๒.๐๑๓	๔.๗๔๒	๐.๑๐๑
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๓๔๘	๒๒๗	๐.๔๒๔		
	รวม	๑๐๐.๓๗๔	๒๒๙			
ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๒๕	๒	๑.๗๑๓	๓.๒๕๑	๐.๔๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑๙.๕๗๖	๒๒๗	๐.๕๒๗		
	รวม	๑๒๓.๐๐๑	๒๒๙			
ด้านกตัญญูกตเวที	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๒๖	๒	๒.๐๑๓	๔.๗๔๒	๐.๑๐๑
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๓๔๘	๒๒๗	๐.๔๒๔		
	รวม	๑๐๐.๓๗๔	๒๒๙			

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว มีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ข้อที่ ๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐาน ข้อที่ ๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูทเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐาน ข้อที่ ๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูทเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง โดยผลสรุปนำเสนอเป็นค่าความถี่ และร้อยละ

ตารางที่ ๔.๑๙ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม	ความถี่	ร้อยละ
- ควรมีการฉายภาพยนตร์สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม	๗๖	๓๓.๐๔
- ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	๔๖	๒๐.๐๐
- ควรเพิ่มการสอนนั่งสมาธิ	๓๗	๑๖.๐๘
- ควรเพิ่มเวลาในการสอนด้านจริยธรรม	๒๒	๙.๕๖
- ควรเพิ่มกิจกรรมการสวดมนต์	๑๓	๕.๖๕
- ควรมีรางวัลจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	๑๒	๕.๒๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม สรุปได้ว่า มีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ซึ่งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการฉายภาพยนตร์สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม จำนวน ๗๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๔ รองลงมา ได้แก่ ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม จำนวน ๔๖ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ควรเพิ่มการสอนนั่งสมาธิ จำนวน ๓๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๘ ควรเพิ่มเวลาในการสอนด้านจริยธรรม จำนวน ๒๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๖ ควรเพิ่มกิจกรรมการสวดมนต์ จำนวน ๑๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๕ และควรมีรางวัลจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม จำนวน ๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๑ ตามลำดับ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไป (๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๒๓๐ คน ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษาโดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสถานภาพครอบครัว ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙ และเป็นนักเรียนชาย จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๑๑-๑๔ ปี จำนวน ๑๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗ รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง ๙ -๑๐ ปี จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔ และมีอายุอยู่ตั้งแต่ ๑๕

ปีขึ้นไป จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารจากโรงเรียน จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗ รองลงมา มีการรับรู้ข่าวสารจากครอบครัวและโรงเรียน จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ และมีการรับรู้ข่าวสารจากจากครอบครัว จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒ และนักเรียนส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวอยู่ร่วมกับบิดาและมารดา จำนวน ๑๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ รองลงมา มีสถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกับมารดา จำนวน ๓๗ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ และมีสถานภาพครอบครัวอยู่ร่วมกับบิดา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน พบว่า ด้านการวางระเบียบวินัย นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามี การวางระเบียบของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓ รองลงมานักเรียนไม่แน่ใจว่ามีการวางระเบียบของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามี การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗ รองลงมานักเรียนที่ไม่แน่ใจว่ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑ รองลงมา มีนักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓.๙

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๓.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านความใฝ่รู้ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนจะเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นข่าวสารคดีมากกว่ารายการอื่น นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ในสถานที่ต่างๆ เช่น หอสมุดและจากสื่อแขนงต่างๆ นักเรียนซักถามหรือพูดคุยในเรื่องการเรียนรู้กับเพื่อนหรือครูเป็นประจำ และนักเรียนใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน ตามลำดับ

ด้านความอดทน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความอดทน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ นักเรียนอยากได้สิ่งใดนักเรียนจะอดทนและรอคอยได้ และ เมื่อนักเรียนพบอุปสรรคปัญหาในการทำงานนักเรียนจะหาปรึกษาครู หรือผู้ใหญ่ก่อนเสมอ และรองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่แสดงกริยาอาการที่เบื่อก่อนการทำกิจกรรมใดๆ เป็นหมู่คณะ และเมื่อมีคนขัดใจนักเรียนจะไม่โกรธและทำลายหรือขว้างปาสิ่งของ

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ เมื่อนักเรียนยืมของเพื่อนมาใช้แล้วส่งคืนเพื่อนเสมอ และนักเรียนเก็บของได้จะส่งครูเพื่อตามหาเจ้าของ รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ เมื่อแม่ให้ไปซื้อของ นักเรียนจะคืนเงินทอนให้แม่เสมอ และนักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน

ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง นักเรียนจะข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ นักเรียนมีวินัยในการดูแลชีวิตประจำวันของตนเอง ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดได้เรียบร้อยไม่ต้องมีใครเตือน และนักเรียนส่งงานตามกำหนดและทำงานด้วยความตั้งใจ ตามลำดับ

ด้านความสามัคคี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความสามัคคี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความสามัคคี ทุกข้ออยู่ในระดับมาก นักเรียนมักร่วมมือกับเพื่อนๆ เพื่อทำกิจกรรมทางโรงเรียนเสมอ นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายที่กำหนด นักเรียนเต็มใจช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนด้วยใจเสมอ และนักเรียนช่วยทำงานกลุ่มอย่างแข็งขันไม่เอาเปรียบเพื่อนตามลำดับ

ด้านความเมตตากรุณา พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนรู้สึกยินดี เมื่อเพื่อนได้รับรางวัล

นักเรียนจะแบ่งปันอาหารหรือสิ่งของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่มี นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่กระทำผิดเมื่อเพื่อนมีสำนึกได้ และนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอกว่าเสมอ ตามลำดับ

ด้านความกตัญญูทเวที พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความกตัญญูทเวที โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความกตัญญูทเวที ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านเพื่อให้พ่อแม่ได้มีเวลาพักผ่อน เมื่อถูกพ่อแม่ตำหนิหรือทำโทษนักเรียนจะรู้สึกผิดและอยากปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น เมื่อนักเรียนเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นนักเรียนอยากตอบแทนและช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส และนักเรียนไม่พูดให้ร้ายครูลับหลังเมื่อถูกตำหนิ และลงโทษตามลำดับ

ด้านความยุติธรรม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความยุติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความยุติธรรม ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนมักช่วยกันตักเตือนเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กระทำผิด นักเรียนมักจะปรึกษาหรือบอกกล่าวกับครูเมื่อพบเพื่อนๆ ฝ่าฝืนระเบียบ นักเรียนพูดความจริงเสมอ แม้ว่าบางครั้งจะทำได้ยากก็ตาม และนักเรียนไม่เคยเป็นพยานเท็จกรณีที่เพื่อนทะเลาะวิวาทกันตามลำดับ

๓.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง โดยจำแนกเพศ ตามอายุ และสถานภาพครอบครัวสรุปได้ดังนี้

๑) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม เพศ มีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญูทเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่เพศต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม อายุ มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญูทเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญูกตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทองและโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยผลสรุปนำเสนอเป็นค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม สรุปได้ว่า มีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ซึ่งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการฉายภาพยนตร์สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๔ รองลงมา ได้แก่ ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ควรเพิ่มการสอนนั่งสมาธิ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๘ ควรเพิ่มเวลาในการสอนด้านจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๖ ควรเพิ่มกิจกรรมการสวดมนต์ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๕ และควรมีรางวัลจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๑ ตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสถานภาพครอบครัว ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙ และเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ ปัจจุบันจะพบว่า จำนวนนักเรียนหญิงจะมีมากกว่านักเรียนชายเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ประชากรของประเทศไทย ในปัจจุบันที่มีจำนวนประชากรเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖ และเพศชายคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔ ซึ่งเพศหญิงจะมากกว่าเพศชายประมาณร้อยละ ๕ และนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๑๑-๑๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์อายุของนักเรียนทั้งประเทศ โดยนักเรียนที่ครบเกณฑ์เข้าเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ มีอายุประมาณ ๖ ปีขึ้นไป นักเรียนส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารจากโรงเรียน จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗ รองลงมา มีการรับรู้ข่าวสารจากครอบครัวและโรงเรียน จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีเวลาอยู่ที่โรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน โดยนักเรียนจะไปศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับด้านจริยธรรม หรือพระพุทธศาสนาในวันหยุด ทำให้การรับรู้ข่าวสารจากทางโรงเรียน จึงรับรู้มากกว่าที่บ้าน และนักเรียนส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวอยู่ร่วมกับบิดาและมารดา จำนวน ๑๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ แสดงให้เห็นว่านักเรียนจะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองและได้รับความอบอุ่น จากครอบครัวได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้อยู่ร่วมกันในครอบครัวทั้งบิดาและมารดา ครอบครัวนักเรียนจึงไม่ค่อยมีปัญหาที่มากระทบทางด้านจิตใจและนักเรียนขาดความอบอุ่นจึงหมดไป

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามี การวางระเบียบของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารกับนักเรียนอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนทราบถึงการออกระเบียบต่างๆ ของโรงเรียนได้ทั่วถึง นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗ อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมอยู่เป็นประจำ และมีประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จึงทำให้นักเรียนทราบว่าโรงเรียนมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรมอย่างทั่วถึง และนักเรียนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนให้ความสำคัญของการเข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมและมีการสื่อสารกับนักเรียนให้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียนอย่างจริงจัง

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๓.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ทั้ง ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความ อดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้าน ความกตัญญูตเวที และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับ พระเลว้ตร อธิปัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพฤติกรรมทาง

จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ใน ทั้ง ๘ ด้านโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เข้ารับการอบรมวิชา เกี่ยวกับพุทธศาสนาและจริยธรรม รวมถึงการได้เห็นตัวอย่างในการปฏิบัติตนที่ดีของครู อาจารย์ จึง ทำให้พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนดีไปด้วย ซึ่งนั่นย่อมหมายถึง ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของชาติด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

ด้านความใฝ่รู้ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สมเชาว์ ศรีศักดิ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนจะเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นข่าวสารคดีมากกว่ารายการอื่น นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ในสถานที่ต่างๆ เช่น หอสมุดและจากสื่อแขนงต่างๆ นักเรียนซักถามหรือพูดคุยในเรื่องการเรียนรู้กับเพื่อนหรือครูเป็นประจำ และนักเรียนใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความสนใจและมีความใฝ่หาความรู้มากกว่าที่จะไปสนใจในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียน และนักเรียนยังใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

ด้านความอดทน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความอดทน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ จิราพัชร อินทะริง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลาวิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑๘ ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลาวิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑๘ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และในด้านความอดทนโดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับสูงหรือมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนอยากได้สิ่งใดนักเรียนจะอดทนและรอคอยได้ และ เมื่อนักเรียนพบอุปสรรคปัญหาในการทำงานนักเรียนจะหาปรึกษาครู หรือผู้ใหญ่ก่อนเสมอ และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนไม่แสดงกริยาอาการที่เบียดเบียนต่อการทำกิจกรรมใดๆ เป็นหมู่คณะและเมื่อมีคนขัดใจนักเรียนจะไม่โกรธและทำลายหรือขว้างปาสิ่งของ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์

ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความอดทนอดกลั้นสูง อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับการฝึกอบรม ได้รับการเรียนรู้ทางด้านจริยธรรมจากทางโรงเรียนมาเป็นอย่างดี มีการสอนให้นักเรียนเป็นคนที่มีความอดได้ทนได้ เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความดีงามและให้เกิดความมุ่งมั่นที่มีความชอบธรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้ที่ต้องการประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปในอนาคต

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ พระเลวีตร อธิปัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ในด้านความซื่อสัตย์โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนยืมของเพื่อนมาใช้แล้วส่งคืนเพื่อนเสมอ และนักเรียนเก็บของได้จะส่งครูเพื่อตามหาเจ้าของ รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เมื่อแม่ให้ไปซื้อของ นักเรียนจะคืนเงินทอนให้แม่เสมอ และนักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน คุณครู และผู้ปกครอง อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนได้รับการฝึกอบรม ปลูกฝังความซื่อสัตย์มาจากทางโรงเรียน บิดา มารดา และผู้ปกครองโดยให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างนิสัยให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง คือทำให้นักเรียนเป็นคนดีเป็นคนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดความเชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ยูพิน แซ่เฮี้ยบ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านความมีระเบียบวินัยโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง นักเรียนจะข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ นักเรียนมีวินัยในการดูแลชีวิตประจำวันของตนเอง ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดได้เรียบร้อย ไม่ต้องมีใครเตือน และนักเรียนส่งงานตามกำหนดและทำงานด้วยความตั้งใจ ตามลำดับ แสดงให้เห็น

ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีระเบียบวินัย อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้รับการฝึกอบรมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยจากทางโรงเรียน โดยคุณครูเป็นผู้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน หากนักเรียนที่ได้ครูมีระเบียบวินัยเด็กก็จะลอกเลียนพฤติกรรมที่ดีของคุณครู อาจารย์ ซึ่งอาจทำให้เป็นนักเรียนที่มีระเบียบวินัย เช่นเดียวกับ ครู อาจารย์ด้วย

ด้านความสามัคคี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความสามัคคี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ พระเลวีตร อธิปญโญ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ในด้านความสามัคคีโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมาก นักเรียนมักร่วมมือกับเพื่อนๆ เพื่อทำกิจกรรมทางโรงเรียนเสมอ นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายที่กำหนด นักเรียนเต็มใจช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนด้วยใจเสมอ และนักเรียนช่วยทำงานกลุ่มอย่างแข็งขันไม่เอาเปรียบเพื่อน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความรักความสามัคคี อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนให้ความสำคัญของการปลูกฝังความสามัคคีของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าของความสามัคคี ให้นักเรียนเปิดใจให้กว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้บทบาทของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันกับเพื่อนในโรงเรียนและในสังคมได้อย่างสันติและสมานฉันท์

ด้านความเมตตากรุณา พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ยุพิน แซ่เฮียบ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านความเมตตากรุณาโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนรู้สึกยินดีเมื่อเพื่อนได้รับรางวัล นักเรียนจะแบ่งปันอาหารหรือสิ่งของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่มี

นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่กระทำผิดเมื่อเพื่อนมีสำนึกได้ และนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอกว่าเสมอ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความเมตตากรุณา อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนให้ความสำคัญของการปลูกฝังให้นักเรียนมีความเมตตากรุณา อันเป็นหลักธรรมให้ทุกคนนำมาปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความเป็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความปรารถนาดีต่อกัน และทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความกตัญญูกตเวทิตะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุกัญญา พรหมผัก ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่า ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ในด้านด้านความกตัญญูกตเวทิตะโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความกตัญญูกตเวทิตะ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านเพื่อให้พ่อแม่ได้มีเวลาพักผ่อน เมื่อถูกพ่อแม่ตำหนิหรือทำโทษนักเรียนจะรู้สึกผิดและอยากปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น เมื่อนักเรียนเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นนักเรียนอยากตอบแทนและช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส และนักเรียนไม่พูดให้ร้ายครูลับหลังเมื่อถูกตำหนิ และลงโทษ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความกตัญญูกตเวทิตะ อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนให้ความสำคัญของการปลูกฝังให้นักเรียนมีความกตัญญูกตเวทิตะ ต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้มีพระคุณ ซึ่งความกตัญญูกตเวทิตะ เป็นการกระทำความดีอย่างหนึ่งที่พึงปรารถนาของทุกคนที่มีความกตัญญูย่อมจะทำตนเองมีความสุขและทำให้ผู้อื่นมีความสุขด้วย

ด้านความยุติธรรม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความยุติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สมเชาว์ ศรีศักดิ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความยุติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมในด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนมักช่วยกันตักเตือนเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กระทำผิด นักเรียนมักจะปรึกษาหรือบอกกล่าวกับครูเมื่อพบเพื่อนๆ ฝ่าฝืนระเบียบ นักเรียนพูดความจริงเสมอ แม้ว่าบางครั้งจะทำให้ยากก็ตาม และนักเรียนไม่เคยเป็นพยานเท็จกรณีที่เพื่อนทะเลาะวิวาทกัน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้น

ระถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความยุติธรรม อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนให้ความสำคัญของการปลูกฝังให้นักเรียนมีความยุติธรรม ในด้านการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง เที่ยงธรรมและชอบด้วยเหตุผล ซึ่งผู้ที่มีเหตุผลและมีความรู้สึกรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ชอบธรรม ไม่มีความลำเอียง ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง อันจะนำมาซึ่งความสุข ความสงบ เรียบร้อยในสังคม

๓.๒ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย สรุปได้ดังนี้

๑) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม เพศ มีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญู กตเวทิต์ และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ วีระวัฒน์ ศรีจำรัส ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตาม เพศ โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกอบรมด้านจริยธรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนทางจริยธรรมไปในทางที่ถูกต้องมากกว่านักเรียนชาย เพศที่แตกต่างกันของนักเรียนจึงส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม ทั้ง ๘ ด้าน จึงแตกต่างกัน

๒) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม อายุ มีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา ด้านกตัญญู กตเวทิต์ และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับผลวิจัยของ พระเลวีตร อธิปัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ใน ๘ ด้าน พบว่า นักเรียนที่มี อายุต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ๘ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ได้รับการ

ฝึกอบรมด้านจริยธรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนทางจริยธรรมไปในทางที่ถูกต้อง เหมือนกัน อายุที่แตกต่างกันของนักเรียนจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรม จริยธรรมทั้ง ๘ ด้าน ซึ่งไม่แตกต่างกัน

๓) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง จำแนกตาม สถานภาพครอบครัว มีพฤติกรรมทาง จริยธรรม ในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความ สามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญู กตเวทิตะ และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับผลวิจัยของ สมเชาว์ ศรี ศักดา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชาย และหญิง และนักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทาง หลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ได้รับการ ฝึกอบรมด้านจริยธรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนทางจริยธรรมไปในทางที่ถูกต้อง เหมือนกัน สถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกันของนักเรียน จึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง ๘ ด้าน ซึ่งไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ข้อที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านความ ใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญู กตเวทิตะ และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า ยอมรับสมมติฐาน แสดงว่า เพศที่แตกต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่งผลต่อความ คิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง อาจจะ เป็นเพราะว่าผู้หญิงมีความสนใจในเข้าร่วมอบรม และกิจกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนจากทางโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย

สมมติฐาน ข้อที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญูตเวทีกี และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่า อายุที่แตกต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง ๘ ด้าน ซึ่งมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุที่ใกล้เคียงกันจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียน

สมมติฐาน ข้อที่ ๓ นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านกตัญญูตเวทีกี และด้านความยุติธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง ๘ ด้าน ซึ่งไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้รับการอบรม และมีกิจกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนจากทางโรงเรียนให้นักเรียนเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ และผู้ปกครองก็ได้ให้การอบรม ดูแลในด้านจริยธรรมของบุตรหลานเป็นอย่างดี

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จึงขอเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาในด้านจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ดังนี้

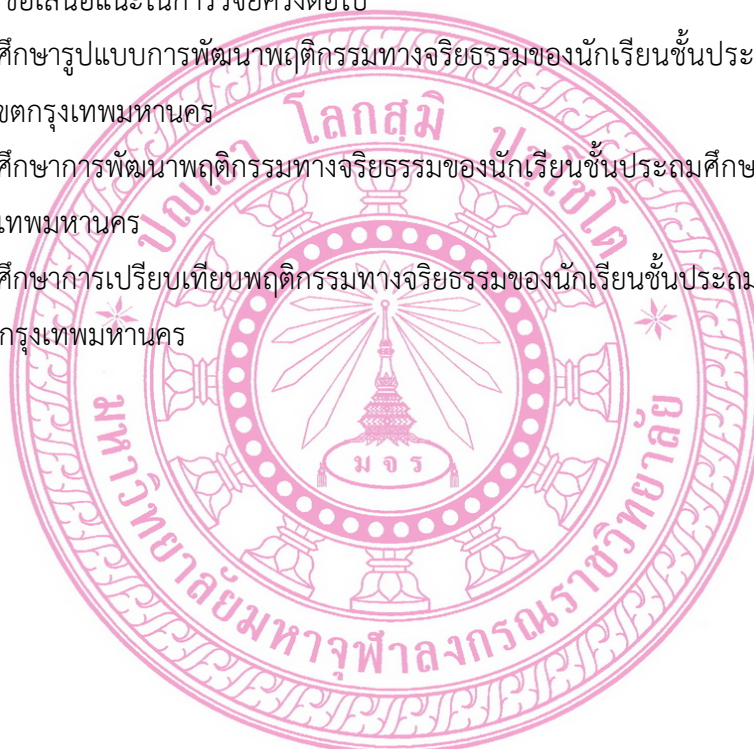
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ควรมีการฉายภาพยนตร์สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมให้มากขึ้น

- ๒) ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้มากขึ้น
- ๓) ควรเพิ่มการสอนนั่งสมาธิให้มากขึ้น
- ๔) ควรเพิ่มเวลาในการสอนด้านจริยธรรมให้มากขึ้น
- ๕) ควรเพิ่มกิจกรรมการสวดมนต์ให้มากขึ้น
- ๖) ควรมีรางวัลสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจและตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อเป็นการจูงใจให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร
- ๒) ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร
- ๓) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมวิชาการ. คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖. (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓).

_____ . คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖. (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓).

_____ . คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖. (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓).

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕ พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๕.

_____ . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓).

_____ . หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๕๓.

โกศล มีคุณ. การวัดจริยธรรม. ราชบุรี : วิทยาลัยครูจอมบึง, ๒๕๓๓.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. การศึกษาเด็ก, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. ๒๕๓๓.

พรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทคอมแพคท์พรีนซ์ จำกัด, ๒๕๓๘.

พระราชวรมุนี (ประยูรต์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

ลำดวน เกษตรสุนทร. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **จริยธรรมทางวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้า, ๒๕๔๒.
 สุรางค์ โค้วตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๔๘.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. **คู่มือการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ.
 ๒๕๔๔**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๕).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. **แผนพัฒนา
 เศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ**. ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). (กรุงเทพมหานคร : โรง
 พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕).

สำเนา ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษม-
 บัณฑิต, ๒๕๓๘.

สรชัย พิศาลบุตร. **การสร้างและประมวลข้อมูลจากแบบสอบถาม**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์
 วิทยพัฒน์การพิมพ์, ๒๕๕๐.

สาโรช บัวศรี. **จริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๖.

แสง จันทร์งาม. **๘๐ ปี เชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร : หจก. ธนุขพริ้นติ้ง, ๒๕๕๐.

(๒) วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ :

จิราพัชร อินทะริง. “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนทุ่งศุขลา
 วิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑๘.” **วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔.

พระพงษ์สวัสดิ์ ปญญาวิโร. “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียน
 อนุราชประสิทธิ์ ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.” **วิทยานิพนธ์พุทธ
 ศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระเลวีตร อธิปัญญา. “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนสตรี
 นนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิต
 วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ยุพิน แซ่เฮี้ยบ. “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเอกชน
 เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร.” **สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิต
 วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

วีระวัฒน์ ศรีจำรัส. “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา
 สังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**.
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘.

สุบุญนำ พรรณผัก. “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดบรม
 นิवास เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”, **สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิต
 วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

สมเชาว์ ศรีศักดิ์ดา, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**.
 บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

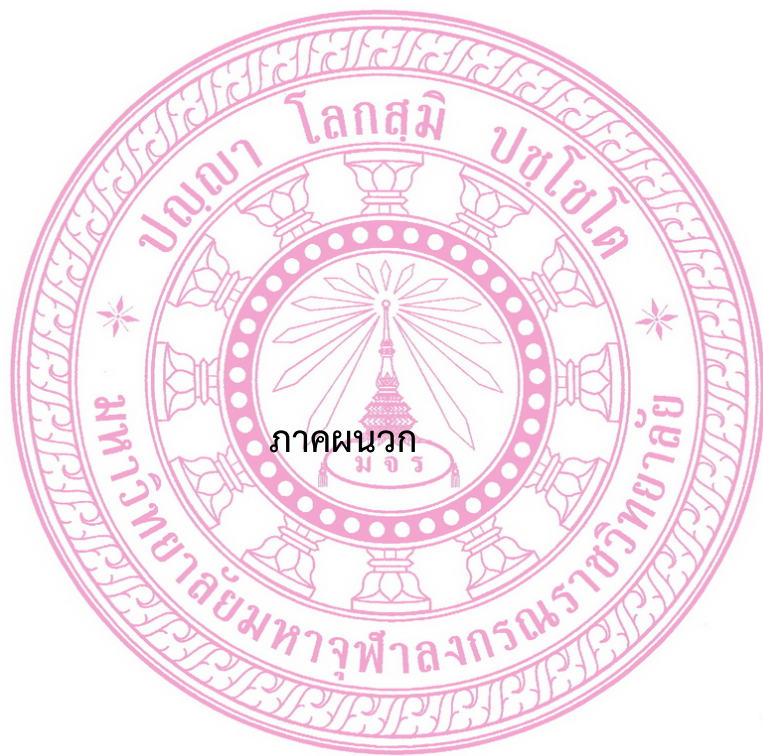
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช. **หลักจริยธรรม** : <http://comm.rtaf.mi.th/sitedirectory> (สืบค้นวันที่ ๑๐
 กรกฎาคม ๒๕๕๖).

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. **จริยธรรม** : <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp> (สืบค้น
 วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖).

(๔) ภาษาอังกฤษ :

Bigge, Morris L. *Learning Theories for Teachers*. 4th ed. (New York: Harper & Row,
 1982). pp. 17-18.

Cronbach, L.J., *Essentials of psychological testing*. New York: Harper Collins., 1990.
<http://www.comm.rtaf.mi.th/sitedirectory>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และ
โรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด
ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะนำเสนอโดยภาพรวมไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา
ของนักเรียน และนำข้อมูลไปใช้เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๖ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีซึ่งมี ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัด
ทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดกา ลงใน ที่ตรงกับสภาพ และความเป็นจริงของนักเรียน กรุณา
ตอบให้ครบทุกข้อ

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. อายุ

๙ - ๑๐ ปี

๑๑-๑๔ ปี

๑๕ ปีขึ้นไป

๓. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

จากครอบครัว

จากโรงเรียน

จากครอบครัวและโรงเรียน

๔. สถานภาพครอบครัว

อยู่ร่วมกับบิดา

อยู่ร่วมกับมารดา

อยู่ร่วมกับบิดาและมารดา

ตอนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกา ลงใน ที่ตรงกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนตามความเป็นจริง
กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ถ้าไม่เข้าใจโปรดถามอาจารย์

๑. การวางระเบียบของโรงเรียน

มี ไม่มี ไม่แน่ใจ

๒. กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน

มี ไม่มี ไม่แน่ใจ

๓. การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน

เข้าร่วม ไม่เข้าร่วม เข้าร่วมเป็นบางครั้ง

ตอนที่ ๓ พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตอบ ดังนี้

๕	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมมาก
๓	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมปานกลาง
๒	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมน้อย
๑	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ (ต่อ)

ลำดับที่	พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
	๑. ด้านความใฝ่รู้					
๑	นักเรียนใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน					
๒	นักเรียนสนใจแสวงหาความรู้ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น หอสมุด และจากสื่อแขนงต่าง ๆ					
๓	นักเรียนจะเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นข่าวสารคดีมากกว่ารายการอื่น					
๔	นักเรียนซักถาม หรือพูดคุยในเรื่องการเรียนรู้กับเพื่อนหรือครูเป็นประจำ					
	๒. ด้านความอดทน					
๑	นักเรียนไม่แสดงกริยาอาการที่เบียดเบียนต่อการทำกิจกรรมใด ๆ เป็นหมู่คณะ					
๒	เมื่อมีคนขัดใจนักเรียนจะไม่โกรธ และทำลาย หรือขว้างปาสิ่งของ					
๓	เมื่อนักเรียนพบอุปสรรคปัญหาในการทำงานนักเรียนจะหาปรึกษาครู หรือผู้ใหญ่ก่อนเสมอ					
๔	นักเรียนอยากได้สิ่งใดนักเรียนจะอดทน และรอคอยได้					

ตอนที่ ๓ (ต่อ)

ลำดับที่	พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
	๓. ด้านความซื่อสัตย์					
๑	นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน					
๒	นักเรียนเก็บของได้จะส่งครูเพื่อตามหาเจ้าของ					
๓	เมื่อแม่ให้ไปซื้อของ นักเรียนจะคืนเงินทอนให้แม่เสมอ					
๔	เมื่อนักเรียนยืมของเพื่อนมาใช้แล้วส่งคืนเพื่อนเสมอ					
	๔. ด้านความมีระเบียบวินัย					
๑	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง					
๒	นักเรียนส่งงานตามกำหนด และทำงานด้วยความตั้งใจ					
๓	นักเรียนมีวินัยในการดูแลชีวิตประจำวันของตนเอง ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดได้เรียบร้อยไม่ต้องมีใครเตือน					
๔	นักเรียนจะข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ					

ตอนที่ ๓ (ต่อ)

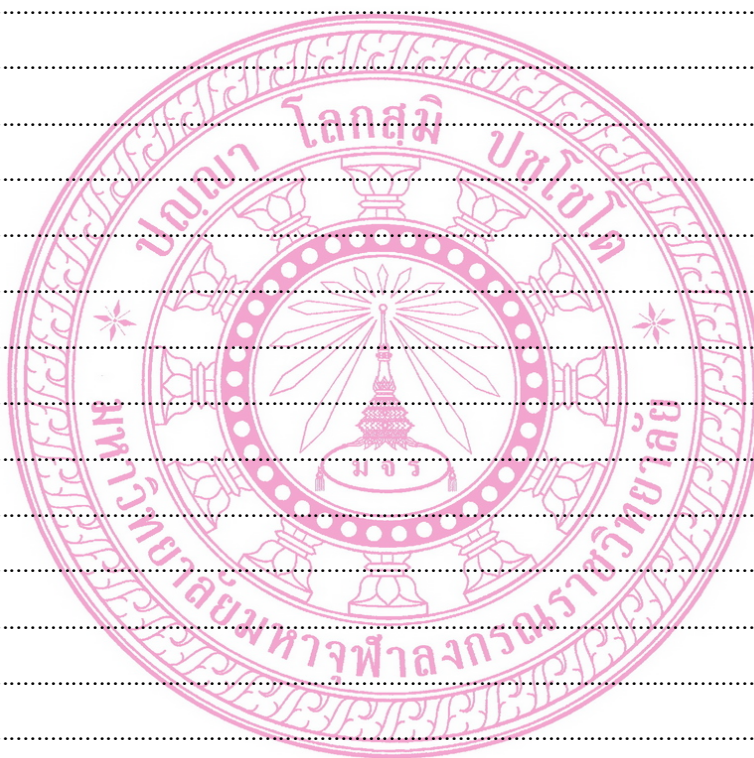
ลำดับที่	พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
	๕. ด้านความสามัคคี					
๑	นักเรียนเต็มใจช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนด้วยใจเสมอ					
๒	นักเรียนช่วยทำงานกลุ่มอย่างแข็งขันไม่เอาเปรียบเพื่อน					
๓	นักเรียนมักร่วมมือกับเพื่อน ๆ เพื่อทำกิจกรรมทางโรงเรียนเสมอ					
๔	นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายที่กำหนด					
	๖. ด้านความเมตตากรุณา					
๑	นักเรียนให้อภัยเพื่อนที่กระทำผิด เมื่อเพื่อนมีสำนึกได้					
๒	นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอกว่าเสมอ					
๓	นักเรียนรู้สึกละอายใจ เมื่อเพื่อนได้รับรางวัล					
๔	นักเรียนจะแบ่งปันอาหารหรือสิ่งของให้เพื่อน เมื่อเพื่อนไม่มี					

ตอนที่ ๓ (ต่อ)

ลำดับที่	พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
	๗. ด้านความกตัญญูทเวที					
๑	เมื่อถูกพ่อแม่ตำหนิหรือทำโทษ นักเรียนจะรู้สึกผิดและอยากปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น					
๒	นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน เช่นทำความสะอาด ล้างจาน ฯลฯ เพื่อให้พ่อแม่ได้มีเวลาพักผ่อน					
๓	นักเรียนไม่พูดให้ร้ายครูลับหลัง เมื่อถูกตำหนิ และลงโทษ					
๔	เมื่อนักเรียนเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น นักเรียนอยากตอบแทนและช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส					
	๘. ด้านความยุติธรรม					
๑	นักเรียนมักช่วยกันตักเตือนเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กระทำผิด					
๒	นักเรียนไม่เคยเป็นพยานเท็จ กรณีที่เพื่อนทะเลาะวิวาทกัน					
๓	นักเรียนมักจะปรึกษาหรือบอกกล่าวกับครูเมื่อพบเพื่อนๆ ฝ่าฝืนระเบียบโรงเรียน					
๔	นักเรียนพูดความจริงเสมอ แม้ว่าบางครั้งจะทำได้ยากก็ตาม					

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ตามอิสระ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

พระสมุห์พิศิษฐศรณฺ์ มหิสสรโ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจแบบสอบถาม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2	รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วิษชุดา หุ่นวิไล	อาจารย์พิเศษประจำโครงการหลักสูตรพุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์ คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๙๑ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินฉา ศิริวรรณ

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐคุณ ฉายา มหิทธิโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์ คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๙๑ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐคุณ ฉายา มหิตสโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษาและกิจการคณะสงฆ์ คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๙๑ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐคุณ ฉายา มหิสสโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/ ๐๘๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๙๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ๕ โทรสาร ๐๓๕๒๔ ๘๐๓๔

๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. วิชชุดา หุ่นวิไล

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐุศรณ์ ฉายา มหิทธิโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/ ๐๘๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ๕ โทรสาร ๐๓๕๒๔ ๘๐๓๔

๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐคุณ ฉายา มหิทธิโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว และทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๑๔๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. / ๐๘๙-๐๖๘-๘๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ๑๐๔ ชุด

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐธรรม์ ฉายา มหิสิโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทางโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๑๔๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. / ๐๘๙-๐๖๘-๘๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดฝาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ๑๒๖ ชุด

ด้วย พระสมุห์พิศิษฐธรรม์ ฉายา มหิทธิโร นามสกุล แสนเจริญ รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง และโรงเรียนวัดฝาง อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทางโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๐๕

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระสมุห์พิศิษฐ์ศรณ มหิสุโร (แสนเจริญ)
- เกิด : ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒
- สถานที่เกิด : บ้านบวกครกใต้ หมู่ ๙ ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
- การศึกษา : นักรธรรมเอก สำนักเรียนคณะจังหวัดลำพูน
ปริญญาตรีคณะพุทธศาสตร์หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ประสบการณ์การทำงาน : ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
อาจารย์สอน พิเศษโรงเรียนวัดกำแพง ถนนเจริญสุขนิทวงศ์ ซอย ๑๓
หัวหน้าค่ายอบรมพุทธธรรมนำชีวิต จังหวัดนนทบุรี
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดกล้วย นนทบุรี
อาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐาน ณ วัดกล้วย นนทบุรี
- อุปสมบท : ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
- สังกัด : วัดกล้วย ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
- หน้าที่ : เจ้าอาวาสวัดกล้วย ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
- ปีที่เข้าศึกษา : ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดกล้วย ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
โทร ๐๘๕-๑๑๓๕๐๕๖
E-mail: watkluy@hotmail.com